

ŠIAULIŲ UNVERSITETAS
HUMANITARINIS FAKULTETAS
LIETUVIŲ KALBOTYROS IR KOMUNIKACIJOS
KATEDRA

SANDRA KUMŽAITĖ

**1925–1927 M. KURŠĖNŲ PARAPIJOS PAVARDĖS
PAGAL PRIEŠJUNGTUVIŲ UŽRAŠŲ KNYGĄ**

MAGISTRO DARBAS

Mokslinė vadovė

doc.dr. Janina ŠVAMBARYTĖ-VALUŽIENĖ

Konsultantė

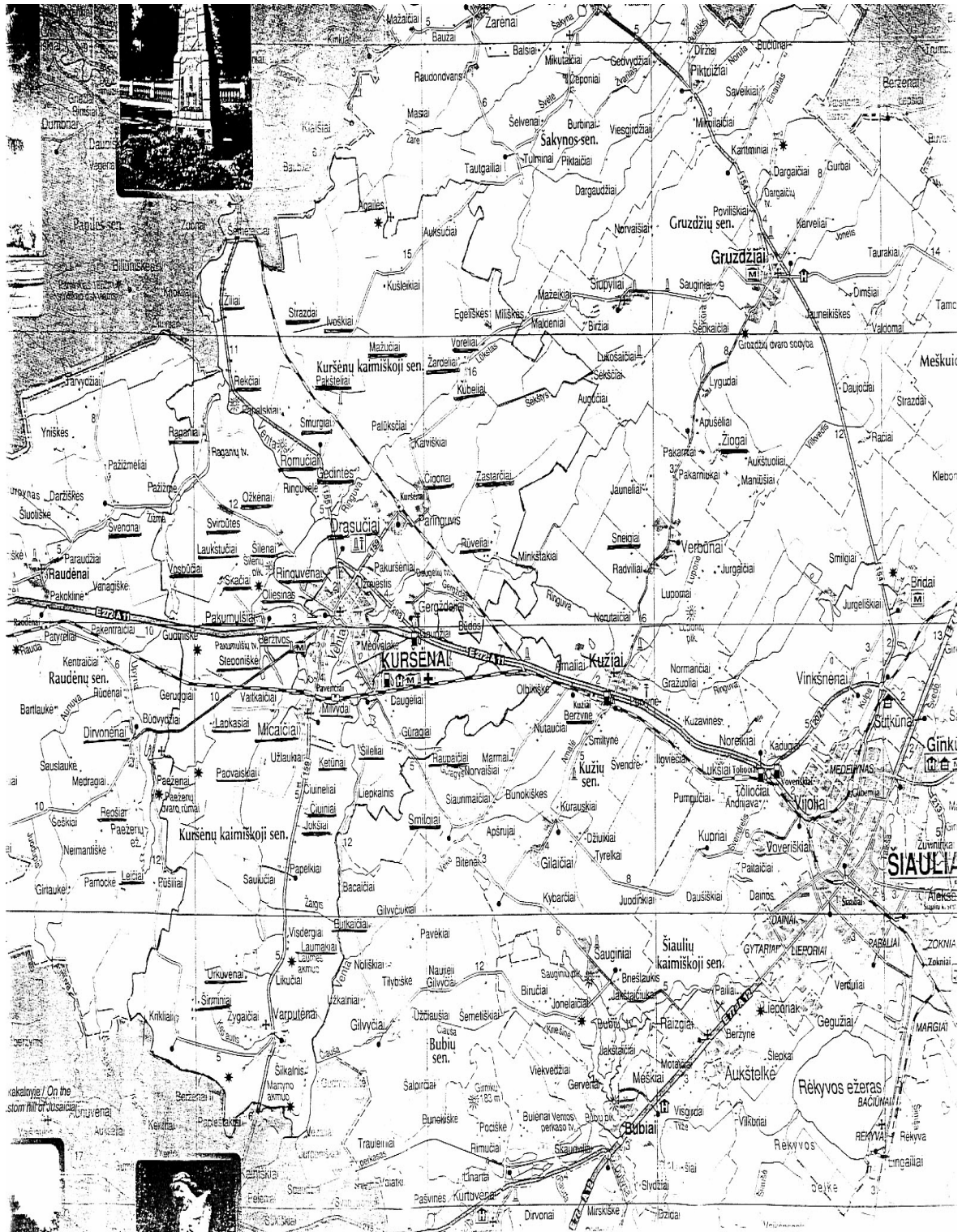
ŠU kalbotyros krypties doktorantė Nerija BARTKUTĖ

Šiauliai, 2005

TURINYS

ŽEMĖLAPIS.....	3
ĮVADAS.....	4
I. LIETUVIŲ ANTROPONIMIKOS TYRIMŲ APŽVALGA.....	11
II. PAVARDŽIŲ STRUKTŪRA.....	14
1. Pavardžių darybos samprata.....	14
2. Vyrų pavardės.....	14
3. Moterų pavardės.....	20
4. Išvados.....	26
III. PAVARDŽIŲ KILMĖ.....	29
1. Klasifikavimo problemos.....	29
2. Lietuviškos kilmės pavardės.....	30
3. Nelietuviškos kilmės pavardės.....	33
4. Neaiškios kilmės pavardės.....	37
5. Išvados.....	38
IŠVADOS.....	41
SANTRAUKA.....	43
LITERATŪRA.....	44
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ.....	47
PRIEDAI.....	62
1 priedas	63
2 priedas	64
3 priedas	65
4 priedas	66

Miestas, kaimai¹, priklausę Kuršėnų parapijai XX a. pradžioje

¹ pabraukti

IVADAS

Konkrečių Lietuvos regionų istorinių antroponimų, užfiksuotų įvairiuose istorijos dokumentuose, tyrimai kilmės, darybos aspektais itin aktualūs. Kiek mažiau – darbų, skirtų pavardžių analizei. Todėl darbo autorė, paskatinta darbo vadovės, nusprendė tirti savo gimtosios Kuršėnų parapijos XX a. pradžios santuokų registracijos knygoje rastas pavardes.

Darbo objektas. Šio darbo objektas – 1925–1927 m. Kuršėnų parapijos pavardės (662 vienetai), surinktos iš Kuršėnų bažnyčios archyve saugomos „*Priešjungtvių užrašų knygos*“.

Darbo tikslas, uždaviniai. Darbo tikslas – ištirti pavardės darybos (struktūros) ir kilmės požūriais. Keliami du pagrindiniai uždaviniai:

1. Suklasifikuoti pavardes pagal darybą (struktūrą), nustatyti tiriamame regione vyraujančią pavardžių struktūros tipą, išskirti produktyviausias pavardžių priesagas;
2. Aptarti gausiausias pavardžių kilmės šaltinius, išryškinti Kuršėnų parapijos gyventojų, kaip žemaičių, pavardžių kilmės požūriu savitumą.

Siekiant pagrindinio tikslo, norėta atsakyti ir į kitus klausimus: kokios priežastys XX a. pradžioje lėmė pavardžių varijavimą, ar esama pavardžių, neįtrauktų į „*Lietuvių pavardžių žodyną*“, kokių esti tarmės atspindžių pavardėse.

Tyrimo metodika. Pagrindinis šio darbo metodas – analitinis aprašomasis. Darbo rezultatams apibendrinti yra panaudoti lyginamojo bei skaičiavimo metodų elementai. Analizuojant pavardžių darybą (struktūrą), taikomi dalinės morfeminės analizės (vyrų pavardėms) ir darybinės analizės (moterų pavardėms) būdai.

Darbo aktualumas ir naujumas. Darbų, kuriuose būtų analizuojama konkrečių regionų pavardžių situacija XX a. pradžioje, prieš pat pavardžių tvarkymą (ketvirtojo dešimtmečio pradžioje pradėta sudarinėti pavardžių kartoteka. Jos duomenimis buvo parengtas „*Lietuvių pavardžių žodynas*“) bei jų „atlietuvinimą“¹, yra nedaug. Taigi šis darbas aktualus ir reikalingas. Jo išvados apie 1925–1927 m. Kuršėnų parapijos pavardes, jų kilmės, darybos (struktūros) ypatumus galėtų duoti vertingų duomenų siekiant išryškinti XX a. pradžios Kuršėnų parapijos, o vėliau (tiriant kitų parapijų registracijos knygas) ir bendrą Žemaitijos pavardžių vaizdą.

Tiriamo regiono istorinė charakteristika. Kuršėnai – sena Žemaitijos gyvenvietė, įsikūrusi patogioje vietoje prie Ventos upės ir prie senų istorinių kelių. Kaip miestas jie nurodyti jau XVI a. vid. (1563 m.). Kuršėnai turėję nemažai gyventojų (80 šeimų), turgavietę ir 15 sklypų.

¹„Pastangų atlietuvinti lietuviškas pavardes ima rodytis ketvirtojo dešimtmečio pradžioje. Nors atlietuvinimo įstatymas nebuvo priimtas, pati diskusija šiuo klausimu ir atitinkamo įstatymo projekto svarstymas paskatino kai kuriuos piliečius paties savo iniciatyva susilietuvinti pavardes“ (Vanagas, 1985, 29–30).

Ilgą laiką Kuršėnai Lietuvos ekonominiame ir politiniame gyvenime žymesnio vaidmens nevaizdino. Jie pradėjo augti tik nutiesus du geležinkelius. Pagal 1923 m. Lietuvos gyventojų surašymą, valsčiuje gyveno 10 079 žmonės, iš jų – 2 892 Kuršėnų mieste. 1925 m. valsčiaus sąmatos „Švietimo reikalai“ duomenys rodo, kad tuo metu valsčiuje būta 10 mokyklų. Pirmą kartą fiksuojamas ir suaugusiųjų mokymas (Skirius, 2003, 112, 115–116).

Kuršėnų miestas buvo Kuršėnų parapijos centras. Šiai parapijai priklausė *Beržėnų, Drašučių, Gūragių, Micaičių, Smilgių* ir kt. kaimai. Daugelis jų pagal dabartinę administracinę suskirstymą priklauso Kuršėnų kaimiškajai seniūnijai. Būtina pabrėžti, kad parapijos ir valsčiaus ribos nesutapo. Iš vietovardžių, minimų „*Priešjungtvių užrašų knygoje*“ (žr. psl. 3), būtų galima nubrėžti tik apytiksles parapijos ribas. 1840 metų duomenimis, Kuršėnų parapijoje būta 5 000 tikinčiųjų (Skirius, 2003, 112).

Kuršėnų Šv. Jono Krikštytojo vardo medinė bažnyčia buvo pastatyta 1523 m. Žygimanto Augusto. Įsigalėjus reformacijai, 1567 m. bažnyčia atiteko evangelikams reformatams. 1622 m. bažnyčia sugrąžinta katalikams. Per Pirmąjį pasaulinį karą bažnyčia buvo sugriauta. Po karo klebono Vaclovo Dambrausko rūpesčiu ir parapijiečių lėšomis buvo pastatyta didelė mūro bažnyčia, pakonsekruota 1933 m. vyskupo J. Staigaičio.

Klebonas kanauninkas V. Dambrauskas klebonauti į Kuršėnų parapiją atvyko 1925 m. Jis rėmė kultūrą, skiepijo lietuviškumą, padėjo gabiesiems, juos ugdė. Vytauto Vitkausko teigimu, V. Dambrauskas leido į mokslus aktorių B. Lukošių, padėjo kitam būsimam aktoriui A. Gabrėnui, mokytojams (Vitkauskas, 1993, 11). 1941 m. birželį kanauninkas buvo enkavedistų suimtas ir dvaro parke žiauriai nukankintas (Kuršėnai, 1958, 417–419).

Kalbinė situacija XX a. pradžioje. Susikūrus savarankiškai Lietuvos valstybei (1918 m. vasario 16 d.), lietuvių kalba tapo valstybinė. Imta rūpintis jos kodifikacija ir stabilizacija. Pirmiausia siekta suvienodinti ligi tol vis dar gerokai įvairavusią rašybą. „*Tačiau greit išspręsti šio uždavinio nesisėkė, nes, viena, iš prieškarinių bei karo metų buvo paveldėta nemaža rašybos įvairovė, o antra, nesutarė dėl atskirų rašybos dalių net žymieji kalbininkai – J. Jablonskis ir K. Būga*“ (Palionis, 1979, 265). Taigi egzistavo dvi rašybos: jablonskinė ir būginė. Antano Salio teigimu, 1935 m. rašybos klausimo sprendimas buvo atidėtas ir mokykloms vėl įsakyta laikytis Jablonskio 1922 m. *Lietuvių kalbos gramatikos* rašybos (Salys, 1979a, 79–80). Tik 1948 m. buvo išleistas kalbininkų grupės parengtas „*Lietuvių kalbos rašybos žodynas*“.

Taigi lietuvių bendrinės kalbos normos įsigalėjo pamažu.

Tarminė Kuršėnų parapijos charakteristika. Kuršėnų parapija priskiriama žemaičių tarmės pietinės patarmės plotui. Skiriamasis bruožas nuo kitų žemaičių patarmių - dvibalsių *ie, uo* vertimas ilgiaisiais balsiais *ū, y*.

Kaip žinoma, pietinė patarmė skyla į dvi dalis: raseiniškių ir varniškių. Kuršėnų miestas įeina į varniškių patarmės plotą. Tačiau, Zigmo Zinkevičiaus teigimu, kuršėniškių tarmė artimesnė raseiniškiams (Zinkevičius, 1968, 57). Vadinasi, Kuršėnų parapijoje pastebima ir varniškiams, ir raseiniškiams būdingų šnektos ypatybių. Svarbiausios būtų šios:

- balsių *é, o* dvibalsinimas;
- trumpųjų *u, i* platinimas ir tarimas *o, e* (*Termenas* (52) – plg. *Terminas*);
- senovinių *an, en, un, in* išlaikymas vietoje bendrinės lietuvių kalbos *a, e, u, i* (*Dransutavičius* (1));
- *ai, ei* vienbalsinimas priesagoje, žodžio gale (*Sokate* (88));
- trumpųjų *a, e* turėjimas nekirčiuotoje galūnėje vietoje *o, é* (*Valinskaite* (40));
- niekada nekirčiuojamų galūnių trumpųjų balsių išmetimas, ilgųjų – trumpinimas (*Kitris* (14) – plg. *Kitrys*);
- vadinamųjų afrikatų *č, dž* vengimas formose prieš supriešakėjusį *-a (-ai)*, priesagoje.

Be išvardytų dalykų, Kuršėnų parapijai būdingas dar vienas įdomus reiškinys: *s, z, c* vartojimas vietoje *š, ž, č*. *S – š, z – ž* painiojimą V. Vitkauskas vadina kuršių palikimu: „*Čia gali būti kuršių kalbos tam tikri realiktai. Tačiau galima manyti įvairiai, nors faktų gausa vis tiek rodo čia buvus ypatingą žemaičių šnektų padėtį, kai susvyravo dėsningas daugumos lietuvių š, ž tarimas tam tikruose žodžiuose ir formose*“ (Vitkauskas, 1995, 179). Aleksas Girdenis, tirdamas kuršių substrato problemą šiaurės žemaičių teritorijoje, taip pat akcentuoja, jog „*be dialekto, neskyrusio s ir š, įtakos ta pakaita negalėjo susiformuoti*“ (Girdenis, 1981, 19). Tačiau tai hipotetiniai dalykai ir juos reiktų vertinti atsargiai (tiriamame tekste tai gali būti ir rašybos svyravimai).

Šaltinio apibūdinimas. Medžiaga šiam darbui rinkta iš Kuršėnų Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios 1925–1927 m. santuokų registracijos knygos. Ji saugoma Kuršėnų bažnyčios archyve. Knyga turi 98 sunumeruotus storoko rusvo ir keturis nenumuotus plonesnio balto (dabar jau pageltusio) popieriaus lapus, kurių abi pusės prirašytos (formatas 33 × 20 cm). Informacija apie lapų kiekį pateikiama ir paskutiniame knygos lape: „*Šioje knygoje numeruotų, peršniuruotų ir Žemaičių Vyskupijos Kurijos antspaudo pažymėtų lapų yra devyniasdešimts šeši (96)*“. Jame taip pat esama antspaudo, užspausto ant knygos rišamosios virvelės galų, likučių.

Santuokų registracijos knyga neturi nei pradžios, nei jokio titulinio įrašo prieš pirmuosius aktus. Tikrai ant pirmojo kartoninio viršelio užklijuotos baltos (dabar jau pageltusios) keturkampės popieriaus skiautelės įrašyta: „*Priešjungtavių užrašų knyga. Nr. 2^a. Kuršėnų R K bažnyčios. 1925 m. – 1927 m.*“ (numeris bei metai paryškinti mėlynu tušinuku: tikriausiai buvo

išblukę). Knygos viršeliai kartoniniai, nugarėlė – drobės. Viršeliai apklijuoti dabar jau kiek apdriskusiu rusvu popieriumi, išmargintu smulkiomis banguotomis tamsiai rudomis juostelėmis.

Knygoje pirmasis įrašas rašytas 1925 m. vasario 8 dieną paskutinis – 1927 m. Vadinasi, rašyta apie trejus metus. Santuokų įrašai sunumeruoti. Tačiau numeracija ne ištisinė, bet kiekvienų metų įrašai pradedami nuo pirmojo numerio. 1925 m. pradžioje suklystama. Po įrašo Nr. 22 rašomas įrašas Nr. 24 ir taip iki 36-ojo. Po to pasitaisoma ir tęsiama toliau.

Santuokų registracijos knygos aktuose nurodomi besituokiančiųjų, jų tėvų, liudininkų vardai, pavardės, gyvenamųjų vietų vardai (miestelis, kaimai), socialinė situoktinių padėtis.

Liudininkų skaičius įvairuoja nuo dviejų iki septynių. Vidutiniškai pateikiama po tris pavardes. Pastebima, kad liudininkais įrašomi tik vyrai. Išimtis padaryta trims moterims: *Bitautaitėi Stasei (24)*, *Fišeraitei Onai*, *Tautavičiutei Domicelai (67)*.

Socialinė besituokiančiųjų charakteristika (žr. 4 priedas) rodo, jog moterys XX a. pradžioje daugiausia prižiūrėjo namų ūkį, dirbo žemę arba buvo darbininkės. Vyrų profesijų būta įvairesnių: nuo žemdirbio ar paprasto darbininko iki pašto viršininko, policijos valdininko.

Informatyvi „*Priešjungtusių užrašų knygos*“ aktų grafa „*Jaunavedžių parašai*“. Iš įrašų *beraštis, berašte* galima daryti išvadas apie jaunavedžių raštingumą. Beraščiai jaunikiai 1925–1927 m. sudarė tik 19,81 proc., o moterys, nemokėjusios rašyti, – net 41,59 proc.

Knygoje taip pat nurdoma, kur ir koks kunigas laimino santuoką. Minimimi trys klebonai: V. Dambrauskas, St. Jocas ir A. Kiela. Tvirtinti, kad būtent jie rašė santuokos aktus, negalima. Dabartinio Kuršėnų bažnyčios zakristijono Petro Griciaus teigimu, dažniausiai tai darydavęs tuometinis vargonininkas A. Roknys. Prielaidą, kad kunigai, kurie sutuokdavę jaunuosius, duomenų dažnai patys neįrašydavę, patvirtintų ir skirtingos rašysenos (grafoje „*Kame ir koks kunigas palaimino*“ nurodytas to paties klebono vardas, pavardė, tačiau akivaizdu, jog aktai buvo rašyti ne to paties žmogaus). Apskritai iš rašysenos galima spėti buvus 2 santuokų registracijos knygos aktų rašytojus.

„*Priešjungtusių užrašų knygoje*“ esama įvairių dokumentų (žr. 1 priedas, 2 priedas, 3 priedas): ištraukų iš gimusiųjų metrikų knygų, pasižadėjimų dėl vaikų auklėjimo, raštas dėl įsūnijimo, Kuršėnų nuovados tardytojo prašymas ir kt. Pastarasis liudija knygą buvus svarbų dokumentą.

Pavardžių pateikimas. Visos pavardės darbe pateikiamos abėcėlės tvarka, metrikuojamos, skliausteliuose nurodant autentišką lapų numeraciją. Pavardės turi dažnumo nuorodą, t.y. po kiekvienos pavardės, jeigu ji buvo pavartota daugiau negu vieną kartą, parašomas atitinkamas skaičius su simboliu x „kartai“, pvz., *Labanauskas 3x (66, 87)*.

Pateikiant pavardes, išlaikomos autentiškos, dokumente fiksuotos jų lytys. Tais atvejais, kai tos pačios pavardės rašomos nevienodai, pateikiami visi variantai, pvz.: *Koveraitė (45)* ir

Kovėraite (41). *Laurinavičaitė* (81) ir *Laurinavičaitė* (55) (pajuodintos raidės *m*, *n* rodo, kad knygoje virš šių raidžių esti brūkšnelis).

Pavardės, neįtrauktos į „*Lietuvių pavardžių žodyną*“, nerekonstruojamos ir kaip nors specialiai neišskiriamos: *Amosovaite* (71), *Apirulis* (33), *Bėzoravičiute* (70), *Burmckis* (100), *Čiupila* (87), *Dabjataite* (3), *Dauganorius* (61), *Erningis* (59), *Ertutis* (80), *Gediminskyte* (57), *Grubliavičius* (99), *Jaštute* (48), *Klingbeilaite* (33), *Kmaras* (24), *Korminas* (77), *Ligeškaite* (37), *Linkšas* (70), *Makejevas 2x* (71), *Monke 2x* (33), *Podelis* (54), *Priščius* (94), *Ragadžius* (26), *Raniauskaite* (29), *Senuklis* (88), *Spaldavičius* (84), *Straizmanaite* (22), *Stripenskaite* (95), *Strutis 2x* (65), *Šille* (93), *Šimbuckis* (80), *Šulpyte* (57), *Valucaite* (85), *Venediktovas* (71), *Virpilas* (76), *Virpulaitis* (28), *Želubauskas* (19), *Zmitaitė* (11).

Pavardžių užrašymo šaltinyje ypatumai. Santuokos aktai „*Priešjungtvių užrašų knygoje*“ buvo rašomi lietuvių kalba. Esama ryškios pietų žemaičių patarmės įtakos.

Asmenų, rašiusių įrašus, rašyba skiriasi. Vienas jų rašė gana tvarkingai, jo raidės palyginti lygios, aiškios. Išskirtinė jo rašybos ypatybė – brūkšneliai virš *m*, *n* raidžių, pabraukta *u* raidė (u). Antrojo žmogaus rašysena kiek kitokia: raidės nelygios, susidaro skuboto rašymo įspūdis.

Abiem raštininkams bendra tai, kad be įprastinių, ir dabartinėje lietuvių rašmenų sistemoje randamų raidžių, santuokų registracijos knygoje vartotas *Z* (didysis, su horizontaliu brūkšneliu viduryje (dabar – *Ž*)). Didžioji raidė *a* kai kuriose pavardėse rašoma kaip mažoji, tik kiek stambesnė. Raidė *k* rašoma slaviška maniera – *κ*. Pavardė, besibaigianti raide *é*, dažniausiai rašoma taip, kaip tariama, – *e*, pvz.: *Šiuše 2x* (90), *Veršinskyte* (60), *Žukauskaite 2x* (86). Dvibalsis *au* neretai keičiamas nelietuvišku *eu*, pvz.: *Gužeuskaite 2x*(92, 98), *Leugminas* (68). Pasitaiko nereikalingų minkštinimo atvejų, pvz., *Šliažaitė* (24). Ilgasis balsis *ū* daugeliu atveju pakeičiamas *u*, pvz.: *Vijunas* (68), *Zutautaitė 2x* (78, 100). Vietoj *q* rašomas dvigarsis *an*, kaip įprasta tarmėje, pvz., *Dransutavičius* (1). Dažnas fonemų */s/* ir */š/*, */z/* ir */ž/*, */c/* ir */č/* neskyrimas.

Dėl minėtų fonetinių bei grafinių skirtumų tiriamame šaltinyje užfiksuoti šie pavardžių variantai (mokslinio preciziškumo sumetimais tiksliau juos būtų vadinti *spėjamaisiais* pavardžių variantais, nes konkrečių duomenų, patvirtinančių, jog viena nuo kitos koku nors požymiu besiskiriančios pavardžių lytys yra tos pačios pavardės varinatai, nėra, nors teorinių prielaidų, leidžiančių vadinti žemiau pateiktas pavardžių lytis tos pačios pavardės variantais, atrodytų, esti pakankamai):

Alejunas (23) – *Alėjunas* (92). Plg. *Alejūnas* ir **Alėjūnas*, kuri šiuo metu nežinoma.

Čaplinskas 2x (40,90) – *Čiaplinskas* (40). Plg. *Čaplinskas* ir **Čiaplinskas*, kuri šiuo metu nežinoma.

Čepulyte (59) – *Cepulyte* (86). Plg. *Čepulis* ir **Cepulis*, kuri šiuo metu nežinoma.
Daukšas (66) – *Dauksa* (99). Plg. *Daukšas* ir **Dauksa*, kuri šiuo metu nežinoma.
Kergis (12) – *Kėrgyte* (12). Plg. *Kergė*. Pvd. **Kergis* ir **Kėrgis* dabar nežinomos.
Likšas 2x (38) – *Liksa* (81). Plg. *Likšas* ir **Liksa*, kuri šiuo metu nežinoma.
Luinys 2x (60, 94) – *Liūinis* (32). Plg. *Luinys* ir **Liūinis*, kuri šiuo metu nežinoma.
Mačiulis 4x (51, 21, 27, 29) – *Mačiūlis* 2x (15). Plg. *Mačiulis* ir **Mačiūlis*, kuri šiuo metu nežinoma.

Milkintas (9) – *Milkentis* (6). Plg. *Milkintas*, *Milkintis* ir **Milkentis*, kuri šiuo metu nežinoma.

Miniotaitė (83) – *Minėtas* 5x (42). Plg. *Miniotas* ir **Minėtas*, kuri šiuo metu nežinoma.
Reimeris 2x (22,93) – *Reimaris* (69). Plg. *Reimeris* ir **Reimaris*, kuri šiuo metu nežinoma.

Šidlauskaitė (62) – *Sidlauskas* (94). Plg. *Šidlauskaitė* ir **Sidlauskas*, kuri šiuo metu nežinoma.

Šiušaitė (13) – *Šiusaitė* (90). Plg. *Šiušė* ir **Šiusė*, kuri šiuo metu nežinoma.

Esama tokių pavardžių variantų, kurie vienas nuo kito skiriasi galūnėmis:

Gideika 2x (9, 45) – *Gideikis* (9). Plg. *Gideika* ir **Gideikis*, kuri šiuo metu nežinoma.

Sparvelis 3x (26, 67) – *Sparvelys* 3x (9). Plg. *Sparvelis* ir **Sparvelys*, kuri šiuo metu nežinoma.

Kai kurios pavardės tiriamame šaltinyje variantų neturi, tačiau palyginus su LPŽ fiksuotomis pavardėmis, jas būtų galima taip pat vadinti spėjamaisiais variantais, kurie nebuvo įtraukti į žodyną: *Averlingas* (36) – plg. *Averlingis*, *Baltrimaitaitė* (7) – plg. *Baltramaitis*, *Bauskis* (31) – plg. *Bauskys*, *Bendza* (84) – plg. *Bendzius*, *Bržazovskis* (3) – plg. *Bržozovskis*, *Bržozanskaitė* (3) – plg. *Bržozovskis*, *Bulkša* 2x (5) – plg. *Bulkšas*, *Čechanovskaitė* (47) – plg. *Čechanovičius*, *Cepulyte* (86) – plg. *Čepulis*, *Einorius* (6) – plg. *Einoris*, *Ertulyte* (80) – plg. *Ertelis*, *Garbučauskaitė* (98) – plg. *Garbačiauskas*, *Gauronskas* (64) – plg. *Gauronskis*, *Gulbauskis* (35) – plg. *Gulbinskas*, *Jačas* (28) – plg. *Jačys*, *Januckis* (8) – plg. *Janickas*, *Jašinskaitis* (21) – plg. *Jašinskis*, *Kaladžinskis* 2x (48) – plg. *Kaladžinskis*, *Kergis* (12), *Kėrgyte* (12) – plg. *Kergė*, *Kitris* (14) – plg. *Kitrys*, *Klabaitis* (9), *Klabis* 4x (35,40, 80) – plg. *Klabys*, *Klimanckis* (7) – plg. *Klimanskas*, *Krašaitė* (64) – plg. *Krašauskas*, *Kupstis* (72) – plg. *Kupstys*, *Lačinskis* (51) – plg. *Lašinskis*, *Levinas* 2x (88) – plg. *Levinas*, *Lukstinskis* (80) – plg. *Lukštinskis*, *Maisiukas* (50) – plg. *Maišiukas*, *Menčinauskiene* (6) – plg. *Menčinskis*, *Miliekaite* (86) – plg. *Mileikis*, *Milėvičius* (20) – plg. *Milevičius*, *Milvedaite* (21) – plg. *Milvydaitė*, *Motėkaitė* (46) – plg. *Motekaitis*, *Naimontas* (33) – plg. *Neimontas*, *Orbikas* (50) – plg. *Orbakas*, *Pakacimas* (71) – plg. *Pakačimas*, *Paulavyčius* 2x (51) – *Paulavičius*, *Pilsutskis* (35) –

plg. *Pilsudskis, Pivorunas* (12) – *Pivoriūnas, Przespoleuskis* (48) – plg. *Przespaliauskis, Sadkauskys* (69) – plg. *Satkauskis, Simaškas* (38) – *Simaška, Sipovičiuke* (98) – plg. *Sipavičius, Snipys* (20) – plg. *Šnipas, Sparvelys* 3x (9) – plg. *Sparvelis, Strunovičiuite* (67) – plg. *Strunevičius, Stulginaite* (29) – plg. *Stulgys, Terasas* (79) – plg. *Teresius, Termenas* (52) – plg. *Terminas, Tilenas* (31) – plg. *Tylenis, Ubadauskas* (7) – plg. *Ubadauskas, Žemliauskis* (14) – plg. *Žemlauskas*.

Grafinio ir ortografinio įvairavimo priežasčių galėjo būti visokių: pirmiausia tarmės įtaka, antra, metrikų aktų rašytojų nerūpestingumas, jų skubėjimas, trečia, požiūrio į pavardę, kaip į tam tikrą juridinį faktą (pavardės „*negalima savavališkai keisti, iškraipyti, nes į vienos raidės pakeitimą pavardėje žiūrima kaip į visiškai naujos pavardės sudarymą*“ (Maciejauskienė, 1991, 117)), nebuvimas.

Būtina pabrėžti, kad „*Priešjungtvių užrašų knygoje*“ beveik visos pavardės, išskyrus vieną (*liudavičius* (28)), rašomos didžiąja raide.

Taigi tiriamo šaltinio pavardžių rašyba dar šiek tiek įvairavo.

Darbo struktūra. Darbą sudaro įvadas, žemėlapis, trys pagrindinės dalys, išvados, santrauka anglų kalba, literatūros sąrašas ir keturi priedai.

Įvadinėje dalyje apibrėžiamas darbo objektas ir tikslas, apibūdinama tyrimo metodika, iškeliamas 1925–1927 m. „*Priešjungtvių užrašų knygos*“ pavardžių tyrimo aktualumas, pateikiama tiriamo regiono istorinė ir tarminė charakteristika, to meto kalbinė situacija, apibūdinamas tiriamas šaltinis ir iš jo surinkta medžiaga, aptariami pavardžių pateikimo darbe dalykai, svarbiausi pavardžių užrašymo šaltiniuose ypatumai.

Pirmojoje dalyje „*Lietuvių antroponimikos tyrimų apžvalga*“ apžvelgiami svarbiausi lietuvių antroponimikos tyrimai.

Antrojoje dalyje „*Pavardžių struktūra*“, kurią sudaro keturi skyriai, aptariama pavardžių darybos samprata, išryškinami vyrų ir moterų pavardžių analizės skirtumai, išskiriamos produktyviausios priesagos.

Trečiojoje dalyje „*Pavardžių kilmė*“, kuri susideda iš šešių skyrių, aptariamos pavardžių klasifikavimo kilmės požiūriu problemos, atskleidžiami pavardžių kilmės polinkiai.

Darbas baigiamas išvadomis.

Darbe vartojami sutrumpinimai. Pateikti juos atskiru sąrašu atrodė netikslinga, nes jų labai nedaug: *avd.* – asmenvardis, *LKŽ* – Lietuvių kalbos žodynas, *plg.* – palygink, *proc.* – procentai, *pvd.* – pavardė, *žr.* – žiūrėk.

I. LIETUVIŲ ANTROPONIMIKOS TYRIMŲ APŽVALGA

Antroponimai tiriama seniai. Jų tyrimo pradininku yra laikomas Kazimieras Būga. Vienas pirmųjų jo antroponimikos darbų – „*Pavardžių priesaga -eikia ir -eiko*“, kuriame buvo įrodyta lietuviška šių priesagų kilmė. Svarbiausias kalbininko darbas – 1911 m. pasirodžiusi studija „*Apie lietuvių asmens vardus*“. Čia pirmą kartą lietuvių kalbotyros istorijoje buvo išnagrinėta senųjų lietuvių dvikamienių asmenvardžių struktūra (Būga, 1958, 201–269).

Antroponimikos tyrinėjimai, suintensyvėję XX a. antrojoje pusėje, buvo ir yra tęsiami daugelio kitų tyrėjų. Reikšmingiausiais lietuvių antroponimikos darbais vadintini A. Salio straipsniai „*Apie mūsų vardus ir pavardes*“, „*Tėvavardžiai*“ (Salys, 1983a; 1983c), Aleksando Vanago studija „*Mūsų vardai ir pavardės*“ (Vanagas, 1982), „*Lietuvių pavardžių žodynas*“, Kazio Kuzavinio ir Bronio Savukyno „*Lietuvių vardų kilmės žodynas*“ bei Vitalijos Maciejauskienės monografija „*Lietuvių pavardžių susidarymas*“ (Maciejauskienė, 1991). A. Salio straipsnyje pirmą kartą trumpai aptariamas lietuvių pavardžių formavimasis, jų kilmė, daryba. Kiek išsamiau lietuvių antroponimija nuo pirmųjų užuomazgų, užfiksuotų XIII a. istoriniuose dokumentuose, iki šių dienų, apžvelgiama A. Vanago studijoje. V. Maciejauskienės monografijoje lietuvių įvardijimo raida, pavardžių susidarymo dėsningumai, slavinimo procesas, pavardžių stabilizavimasis, jų kilmės šaltiniai, remiantis XIII–XVIII a. istorinių šaltinių medžiaga, aptariami itin plačiai ir nuosekliai. Tyrėja konstatuoja, kad „*lietuvių antroponiminė sistema nuėjo ilgą raidos kelią nuo asmenų įvardijimo vienu tautiniu asmenvardžiu iki šiandieninio įvardijimo vardu ir pavarde*“ (Maciejauskienė, 1991, 20). Mokslininkės tyrimo medžiaga leidžia teigti, jog lietuvių pavardės ėmė rasti XV a., galutinai įsitvirtino apie XVIII a., vėliau kito, veikiamos įvairių ekstralingvistinių faktorių.

LPŽ pateikiama vertingų pastabų apie dabartinių pavardžių paplitimą, dažnumą bei kilmę, aiškinamas *pavardės* terminas. Kaip svarbiausi pavardės požymiai nurodomi šie: 1) antroponimo priklausymas visiems vienos šeimos nariams, 2) paveldimumas (Vanagas, 1985, 20). Žodyno pratarmėje taip pat akcentuojama, kad daugelis dabar oficialiai vartojamų pavardžių yra tarmiškos. Mat mūsų pavardės susiformavo ir buvo juridiskai įteisintos iki bendrinės kalbos susidarymo (Vanagas, 1985, 17). Būtina pabrėžti, jog LPŽ buvo parengtas remiantis pavardžių kartoteka, kuri pradėta sudarinėti XX a. ketvirtojo dešimtmečio pradžioje, iškilus pavardžių atlietuvinimo klausimui. Itin aktyviai už pavardžių atlietuvinimą pasisakė to meto kalbininkas A. Salys: „*Atlietuvinimo turime imtis su visu rimtumu. Be jokio skrupulo galima vienu brūkniu nubraukti visas slaviškąsias priesagas. Taip pat tektų ir verstines pavardes atlietuvinti arba kitomis lietuviškomis pakeisti*“ (Salys, 1983a, 15). Tačiau atlietuvinimo įstatymas nebuvo priimtas ir šis reiškinys neįgavo plataus masto. Po Nepriklausomybės atgavimo atlietuvinimo

klausimas vėl tapo aktualus. V. Maciejauskienė straipsnyje „*Lietuvių pavardės: istorija, dabartis*“ įrodo, kad pavardžių atlietuvinimo procesas nėra tikslingas: 1) pavardė yra visuotina ir būtina, galutinai nusistovėjusi, nekintanti bei nekeičiama žmogaus įvardijimo dalis; 2) pavardė – tam tikras juridinis faktas. Nors vienos jos raidės pakeitimas – tai jau iš esmės naujos pavardės sudarymas; 3) šiandien Lietuvoje yra per 3300 skirtingų pavardžių su priesaga *-evičius* (Maciejauskienė, 1992b, 9).

„*Lietuvių vardų kilmės žodynas*“ skirtas vardams. Jame pateikiami lietuviški ir svetimoms kilmės vardai, jų trumpiniai ir tarmiški variantai, nustatytas jų kirčiavimas, pateikiamos kai kurios vardų etimologijos.

Apžvelgus minėtus antroponimikos darbus, išryškėja dvi tyrimo kryptys: istoriniai antroponimai ir dabartinės pavardės, t.y. vieni tyrėjai krypta į istorinių antroponimų tyrimus, o kiti mėgina aptari dabartines pavardes.

Darbu, kuriuose tiriami konkrečių Lietuvos regionų istoriniai antroponimai kilmės darybos požiūriu, esama nemažai. Zigmas Zinkevičius išsamiai ištyrė Vilniaus šv. Jono bažnyčios 1602 – 1615 m. santuokų ir 1611 – 1616 m. krikšto registracijos knygų antroponimiją (Zinkevičius, 1977). XVII–XVIII a. Kriaunų parapijos dviejų bažnytinių knygų asmenvardžių analizei skirta V. Maciejauskienės studija (Maciejauskienė, 1993, 34–99). Aušra Žemienė išsamiai aptarė XVIII–XIX a. Ragainės apskrities pavardes (Žemienė, 2002). XVI–XVIII a. kauniečių asmenvardžių analizei skirta Almos Ragauskaitės disertacija (Ragauskaitė, 2002). Jonas Palionis aprašė Punios bažnyčios archyve išlikusiuose XVII a. antrosios pusės santuokos ir krikšto metrikų aktuose užfiksuotus ano meto pietų Lietuvos asmenvardžius (Palionis, 2003).

Šiai grupei priskirtini ir Jūratės Čirūnaitės darbai, kuriuose tyrėja analizavo Lietuvos totorių pavardžių formavimąsi XV–XVII a. (Čirūnaitė, 2001), tyrė XVI–XVII a. Lietuvos totorių moterų įvardijimo būdus (Čirūnaitė, 2004).

Vertingų pastabų apie moterų įvardijimą yra pateikusi ir V. Maciejauskienė. Remdamasi analizuojama medžiaga, ji nustatė, kad XVIII a. dvinaris moterų įvardijimas yra dažniausias, nors absoliučia norma dar netapęs, kad moterų asmenvardžių darybai (ištekėjusių ir neištekėjusių) šiuo laikotarpiu vartojamos gyvojoje liaudies kalboje paplitusios priesagos (Maciejauskienė, 1991, 249–300).

Dabartinės pavardės analizės objektu tampa kiek rečiau. Be jau aptartų darbų, minėtini dar šie: straipsniai apie lietuvių kalbos tarmėse vartojamų dabartinių pavardžių darybą „*Lietuvių kalbos atlase*“ (LKA, 1991, 117–126), A. Salio straipsnis „*Moterų pavardinės priesagos*“, kuriame teigiama, jog „*pirminė moterų pavardžių priesagų reikšmė nebuvo pavardinė, bet apskritai mažybinė, kartais maloninė, retkarčiais ir niekinamoji*“ (Salys, 1979b, 139), A. Vanago keturių dalių studija „*Mūsų pavardės*“, kurioje aptariamos pavardės, kilusios iš

hebrajiškos, graikiškos, lotyniškos bei slaviškos kilmės krikščioniškų vardų (Vanagas, 1977, 48–92; 1980, 52–93; 1982, 74–86; 1983, 73–103), Jono Šukio studija „*Miežiškėnų pavardės*“, kurioje kilmės, darybos aspektu tiriama 1939–1940 m. miežiškėnų pavardžių sistema, atkurta remiantis senųjų vietos gyventojų prisiminimais. Studijoje akcentuojama, kad XX a. pr. geografinis pavardžių paplitimas, jų vartojimas atskirose Lietuvos vietovėse dar beveik netiriamas. Tačiau, J. Šukio teigimu, tokie tyrimai būtini, nes kiekviena Lietuvos vietovė turi savo tarmę, vietovardžius ir daugmaž savas tam tikros kilmės, darybos pavardes (Šukys, 1986, 81–82).

Pastaruoju metu pasirodė straipsnių, itin svarbių pavardžių tyrimo metodų ir būdų požiūriu. Viename jų nagrinėjamos pavardžių klasifikavimo kilmės požiūriu problemos (Maciejauskienė, 1997a, 101–109), kitame pateikiamos pavardžių darybos vertinimo galimybės (Maciejauskienė, 2001, 167–187).

Taigi tiek lietuvių istorinės antroponimikos, tiek dabartinių lietuvių pavardžių tyrimas – reikšmingas darbas. Galima drąsiai tvirtinti, kad šioje srityje nuveikta nemažai, tačiau tikrai dar ne viskas.

II. PAVARDŽIŲ STRUKTŪRA

1. Pavardžių darybos samprata

Lietuvių pavardės darybos požiūriu nėra ištirtos. Tačiau kai kuriuose antroponimikos darbuose esama šių onimų darybos vertinimo elementų. Vieni tyrėjai (Šukys) pavardėms taiko darybinę analizę, t.y. jas skirsto į pirmines, antrines, o pastarąsias – į galūnių, priesagų, priešdėlių vedinius bei dūrinius, kiti (Žemienė) – dalinę morfeminę skaidą. Pastarasis modelis buvo pritaikytas ir latvių pavardėms (Staltmane, 1981). Latvių mokslininkės įsitikinimu, kitoks būdas, tiriant pavardės darybos aspektu, nėra įmanomas, nes neegzistuoja pavardžių darybos motyvacija (Staltmane, 1981, 31). Šiai nuomonei pritaria ir V. Maciejauskienė. Ji pabrėžia, kad lietuvių pavardės susidarė iš istorinių asmenvardžių pagal modelį *tikrinis žodis* → *pavardė*. Asmenvardžiams virstant pavardėmis, pastarosios neįgijo jokių darybinių požymių. „*Tiesiog pasikeitė asmenvardžio statusas: buvo patronimas, pravardinės kilmės asmenvardis ar pan., o dabar yra pavardė*“ (Maciejauskienė, 2001, 186). Todėl vyrų pavardės vadintinos tik pirminėmis. Joms taikytinas morfeminis skaidymas, t.y. pavardės skaidymas į morfemas. Išskiriamos morfemos neturi derivacinės reikšmės, tačiau atlieka tam tikrą „informatyvinę funkciją“, nors ir ne žodžių darybos požiūriu. Jos signalizuoja apie priklausymą tam tikrai onimų klasei arba subklasei, vienai ar kitai tautai (Žemienė, 2002, 32–33). Morfeminė analizė laikoma vykusia tada, kai išskiriamos morfemos pasikartoja (leistinose formos ir reikšmės variavimu ribose) ir kituose kontekstuose (žodžiuose ar formose) (Urbutis, 1978, 138). Išskiriamų struktūrinių elementų kiekis pavardėje priklauso nuo darbo tikslų. Galima ir dalinė morfeminė analizė.

Darybinė analizė taikytina kalbant apie moterų pavardžių darybą bei istorinius asmenvardžius, iš kurių susidarė pavardės (plg. Zinkevičius, 1977, 227–242). Tokios nuostatos laikomasi ir šiame darbe.

2. Vyrų pavardės

Lietuvių vyrų pavardės darybos požiūriu – specifiniai onimai. Jos vadintinos pirminėmis ir joms taikytinas morfeminio skaidymo (morfologinės struktūros analizės) būdas, kurio tikslai gali būti įvairūs. Vienas svarbesnių – lietuvių pavardžių turimų priesagų, rodančių lietuvių pavardžių formavimąsi, raidą, stabilizavimąsi, išskyrimas (Maciejauskienė, 2001, 184). Šio tikslo siekama tiriant ir 1925–1927 m. Kuršėnų parapijos pavardes. Jos skirstomos į dvi grupes:

1) pavardės su priesagomis (patroniminėmis (lietuviškomis, slaviškomis), deminutyvinėmis, *-sk-* tipo),

2) pavardės be šių priesagų.

2.1. „*Priešjungtvių užrašų knygoje*“ iš viso užfiksuota 527 vyrų pavardės. 276 pavardės (52,37 proc.) priskiriamos pirmajai grupei.

2.1.1. Pavardžių su patroniminėmis priesagomis rasta 93. Tik 34 iš jų – pavardės su lietuviškomis tėvavardinėmis, tėvystės santykį rodančiomis priesagomis *-aitis*, *-ūnas*, *-ėnas*, *-onis*. Šios priesagos – svarbiausias lietuvių pavardžių formavimosi rodiklis. Jos rodo, kad pavardės, turinčios minimas priesagas, atsirado iš tėvo vardo ar prievardžio. XV–XVII a. asmenvardžiai su patroniminėmis priesagomis – dažni (Maciejauskienė, 1992b, 9). Tačiau XVII a. pabaigoje, A. Salio pastebėjimu, tėvavardinių pavardžių priesagos, nustojusios savo senosios reikšmės, kai kur, pavyzdžiui, Žemaitijoje, visiškai numetamos arba pakeičiamos slaviškomis (Salys, 1983b, 21). A. Žemienės duomenimis, XVIII–XIX a. Ragainės apskrityje tokio tipo pavardžių dar esama nemažai (Žemienė, 2002, 35). Tiriamo šaltinio medžiaga rodo, kad pavardžių su patroniminėmis priesagomis 1925–1927 m. Kuršėnų parapijoje esti nedaug. Ko gero, tam įtaką turėjo intensyvus slavinimo procesas XIX amžiuje.

Daugiausia užfiksuota pavardžių, kilusių iš įvairių krikšto vardų, su patronimine priesaga *-aitis*. V. Maciejauskienės, Z. Zinkevičiaus teigimu, tėvavardžiai su šia priesaga buvo paplitę Žemaitijoje, Vakarų Aukštaitijoje, priesagos *-ūnas*, *-onis* buvo būdingos Rytų Lietuvai (Maciejauskienė, 1991, 242; Zinkevičius, 1977, 75).

2.1.1.1. Pavardės su lietuviškomis patroniminėmis priesagomis:

-aitis (19 pavardžių): *Adomaitis* 4x (9, 50, 57), *Andriukaitis* 2x (42), *Baltrušaitis* 2x (2, 27), *Grigalaitis* 2x (82), *Gustaitis* (43), *Janaitis* (15), *Janulaitis* (18), *Jarošaitis* (63), *Jarulaitis* (37), *Jasaitis* 4x (23, 95, 99), *Jašinskaitis* (21), *Jonaitis* 10x (79, 78, 64, 25, 17, 42, 1), *Klabaitis* (9), *Mikaitis* 3x (86, 19), *Petraitis* 2x (33, 40), *Povilaitis* 7x (97, 30, 10, 97, 90, 89), *Stankaitis* 2x (7, 92), *Stonkaitis* (7), *Virpulaitis* (28).

-ūnas (rašoma *-unas*; 13 pavardžių): *Alejunas* (23), *Alėjunas* (92), *Balčiunas* 6x (23, 46, 56, 61), *Janeliunas* 2x (14), *Grigaliunas* (43), *Lukošiunas* 3x (94), *Medžiunas* 2x (50), *Milašiunas* (45), *Pivorūnas* 4x (12), *Pociunas* (73), *Žebaliunas* (31), *Vaičiunas* (83), *Šiaučiunas* 2x (56).

-ėnas (rašoma *-enas*; viena pavardė): *Gabrenas* (33).

-onis (viena pavardė): *Petrilionis* (64).

2.1.1.2. Pavardės su slaviškomis patroniminėmis priesagomis:

-avičius, *-avyčius* (27 pavardės): *Abramavičius* (71), *Abromavičius* 7x (2, 46, 8), *Antanavičius* (61), *Bagdonavičius* 2x (42), *Balitavičius* (86), *Baliutavičius* (45), *Liudavičius* 2x

(28), *Butavičius* (16), *Dransutavičius* (1), *Fedaravičius* (96), *Fiodaravičius* (31), *Grubliavičius* (99), *Narutavičius* 2x (17), *Nenartavičius* (20), *Paulavyčius* 2x (51), *Radavičius* 2x (80), *Radvilavičius* (47), *Tautavičius* 2x (3, 44), *Semenavičius* (20), *Sidaravičius* (55), *Stefanavičius* (81), *Simanavičius* (78), *Simonavičius* 2x (20), *Spaldavičius* (84), *Vilimavičius* 6x (91), *Zigmuntavičius* (63), *Žalneravičius* 2x (72).

-*evičius*, -*ėvičius* (32 pavardės): *Bartkevičius* (53), *Banevičius* (38), *Benevičius* (15), *Braževičius* (22), *Butkevičius* (21), *Danusevičius* 3x (17, 37, 79), *Ivaškevičius* (27), *Ivoškevičius* 3x (54), *Juknevičius* (26), *Jurevičius* 2x (7, 79), *Juškevičius* (23), *Macevičius* 2x (14), *Mackevičius* 3x (81, 17, 37), *Matusevičius* 5x (74, 32), *Misevičius* (24), *Mickevičius* 2x (24), *Milėvičius* (20), *Mitkevičius* 4x (41, 26), *Mockevičius* 4x (87, 37, 69), *Narkevičius* (95), *Norkevičius* 3x (95, 67), *Pacevičius* 2x (14, 95), *Petkevičius* 10x (41, 97, 59, 30), *Ratkevičius* 3x (39, 7), *Rimkevičius* (29), *Tautkevičius* (32), *Nagevičius* 2x (75), *Samulevičius* 5x (3, 53), *Vaitkevičius* (11), *Pigulevičius* (85), *Racevičius* 2x (29), *Vitkevičius* 2x (10).

Priesagos -*avičius*, -*evičius* rodo, kad dalis pavardžių su minėtomis slaviškoms priesagomis atsirado 1) iš patronimų, kurie jau nuo XV a. buvo sudaromi su šiomis priesagomis; 2) pakeitus jomis jau susiformavusių pavardžių lietuviškas priesagas arba pridėjus jas prie jokių patroniminių priesagų neturėjusių pavardžių; 3) pasiskolinus iš kitų tautų vardyno (Maciejauskienė, 1992, 9b). Dauguma pavardžių su minėtomis priesagomis yra kilusios iš krikšto vardų, tik nedidelės jų dalies šaknys bei kamienai slaviškos ar lietuviškos kilmės.

2.1.2. Pavardžių su deminutyvinėmis priesagomis šaltinyje užfiksuota 31. Jas tikslinga išskirti todėl, kad deminutyvinėmis priesagomis neretai buvo reiškiamas tėvystės santykis (Maciejauskienė, 1991, 89; Palionis, 2003, 52; Zinkevičius, 1977, 238). Kita vertus, minimų priesagų reikšmės vertinimas yra problemiškas, mat jos galėjo turėti tiek patroniminę, tiek mažybinę reikšmę (Maciejauskienė, 1991, 240).

Pavardės su deminutyvinėmis priesagomis:

-(*i*)*ulis* (7 pavardės): *Andrulis* 2x (23), *Apirulis* (33), *Baniulis* (31, 87), *Čepulis* (59), *Mažulis* (98), *Mačiulis* 6x (15, 51, 21, 27, 29), *Matulis* (47), *Tamulis* 6x (98, 55).

-*utis* (6 pavardės): *Eitutis* 4x (31, 89, 80, 48), *Ertutis* (80), *Kirkutis* 3x (14, 85), *Sirutis* 2x (63, 65), *Tamutis* 4x (81, 87, 5), *Vaikutis* 2x (13, 61).

-*elis*, -*elys* (5 pavardės): *Barzelis* (7), *Pikelis* (70), *Podelis* (54), *Sparvelis* 3x (26, 67), *Sparvelys* 3x (9).

-(*i*)*ukas* (4 pavardės): *Adukas* 2x (66), *Lapukas* (45), *Maisiukas* (50), *Valčiukas* (42).

-*inas* (6 pavardės): *Budinas* 5x (76, 87, 49, 21, 28), *Gulbinas* (90), *Kiršinas* (29), *Korminas* (39), *Purinas* (67), *Stulpinas* 3x (41, 48).

-*ušas* (2 pavardės): *Bronušas* (46), *Janušas* 2x (57).

-ikas (1 pavardė): *Orbikas* (50).

2.1.3. Pavardžių su *-sk-* tipo priesaga „*Priešjungtvių užrašų knygoje*“ rasta 152. Šio tipo priesagos (*-auskas, -skas, -skis, -eckas, -inskas* ir kt.) rodo, kad pavardės su šiomis priesagomis yra skolintos arba buvo suslavintos (Maciejauskienė, 2001, 184). Būtina pabrėžti, kad sunku atskirti, kuri pavardė skolinta, o kuri suslavinta.

Pastebima pavardžių su baigmėmis *-skas, -skis* konkurencija. Vis dėlto dažniau vartojama tarminė forma, t.y. su baigme *-skis*.

Tarp pavardžių su *-sk-* tipo priesaga vyrauja slaviškos (ar rečiau lietuviškos) apeliatyvinės kilmės pavardės.

Andrejauskis (18), *Andrijauskis* (59), *Andrižauskas* (65), *Arlauskas* (27), *Baldauskas* 2x (56, 66), *Baldauskis* 2x (69, 18), *Baranauskas* 5x (27, 36, 77), *Baranauskis* 6x (36, 40, 22), *Barauskas* (57), *Bauskis* (31), *Beleckis* (80), *Beliauskas* (77), *Belskis* 3x (74, 2), *Bobrauskis* 2x (85), *Bratkauskas* (67), *Bržazovskis* (3), *Budreckis* 5x (34, 58), *Burkauskas* (48), *Burmckis* (100), *Dunauskas* 3x (10, 30, 33), *Caplinskis* (60), *Čaplinskis* 2x (40, 90), *Čiaplinskis* (40), *Čečkauskis* (19), *Dalangauskas* 7x (49, 34, 58), *Dambrauskas* 4x (82, 41, 86), *Dambrauskis* (17), *Dolongauskas* (34), *Galinauskis* 2x (99), *Garbaliauskas* (82), *Gauronskas* (64), *Gintauskas* (96), *Glazauskis* 2x (16), *Golubauskas* 2x (84), *Gorodeckis* (93), *Gradauskis* (74), *Gribauskas* 2x (72), *Grubleuskis* (47), *Gulbauskis* (35), *Gužauskas* (42), *Gužauskis* 2x (68), *Jakubauskas* (17), *Jakubauskis* 2x (4, 39), *Janauskas* (17), *Jankauskas* (66), *Jankauskis* 3x (39), *Januckis* (8), *Jarockis* 4x (58), *Jarušauskas* (63), *Jaselskis* 2x (98), *Jasinskis* 2x (52), *Jašinskis* 5x (62), *Jokubauskis* (74), *Kačinskis* (16), *Kačinskis* (16), *Kaladžinskis* 2x (48), *Kaminskis* (86), *Karinauskis* (101), *Kariniauskis* (101), *Kaveckis* (11), *Kazlauskas* 11x (39, 48, 87, 41, 45, 16, 66, 49), *Kazlauskis* 3x (57, 63, 87), *Kolosauskis* (99), *Krivickas* 2x (78, 79), *Krivickis* (15), *Klastauskas* (5, 37), *Klimanckis* (7), *Kucinskis* (79), *Kučinskis* 2x (35), *Labanauskas* 3x (66, 87), *Labunskis* 2x (62), *Lašinskis* (51), *Lavickas* (35), *Lavickis* 2x (47), *Linauskas* (72), *Linauskis* 3x (6, 83), *Lipskys* (23), *Lučinskis* 3x (45), *Lučinskis* (45), *Lukošius* 6x (92, 61, 71, 25, 94), *Lukstinskis* (80), *Majauskas* 2x (35, 84), *Malakauskas* (94), *Malakauskis* (28), *Marcišeuskis* (38), *Markauskas* 3x (86, 19), *Maziliauskas* (19), *Maziliauskis* 5x (89, 24), *Mikučauskas* (75), *Milašeuskis* (45), *Milašeuskas* (79), *Navickas* (68), *Navickis* 5x (1, 50, 99, 38), *Orlauskas* 3x (6, 83), *Orlauskis* (6), *Palubinskis* 3x (97), *Paulauskas* 2x (33), *Papreckis* (43), *Peleckis* 2x (97, 81), *Petkauskis* (11), *Petrauskas* 2x (70, 98), *Petrauskis* 2x (82), *Pratašas* 3x (79, 22), *Przespoleuskis* (48), *Pučinskis* (40), *Pučinskis* (84), *Rackauskas* (69), *Radeckis* 2x (86, 92), *Rakauskas* 4x (62, 27, 24, 8), *Rakauskis* 3x (27, 2), *Redeckis* 3x (46, 50), *Rudzinskis* (88), *Rudzinskis* 2x (19, 55), *Rudžinskis* 2x (19, 86), *Rudžinskis* (19), *Sabuckis* (75), *Sadauskas* 4x (70), *Sadkauskys* (69), *Sakalauskas* (70), *Satkauskis* (60), *Savickas* 5x (96, 9, 39), *Savickis* 2x

(11, 22), *Sidlauskas* (94), *Strazdauskas* (85), *Šimuckis* (80), *Šivickas* (17, 50), *Šivickis* 4x (53, 11), *Šoblinskis* (83), *Šprakauskas* 2x (48), *Tamašauskas* 2x (46), *Timinskis* (31), *Turauskas* 7x (100, 54, 1), *Turauskis* (82), *Ubudauskas* (7), *Vainauskas* (93), *Vainauskis* (7), *Vasiliauskis* (42), *Vasiliauskas* 2x (68, 67), *Vasiliauskis* 2x (23), *Veršinskis* 7x (73, 28, 13, 59, 41), *Veršinskis* 4x (28, 43, 60), *Vilčinskis* 2x (67), *Virbickas* 3x (75, 80, 68), *Virbickis* 3x (6, 50), *Vitauskas* 2x (11), *Zaveckis* 3x (83), *Zmajauskas* 4x (75), *Zmajauskis* 4x (78, 80), *Zemliauskis* (14), *Žilinskis* (44), *Žilinskis* 2x (44), *Žukauskas* 3x (39, 86, 28), *Žukauskis* 3x (63), *Zelubauskas* (19).

2.2. Pavardžių be patroniminių, deminutyvinių, *-sk-* tipo priesagų šaltinyje užfiksuota 251 (47,62 proc.). 44 iš jų – pavardės su dviem kamienais, 39 – pavardės su galūnėmis, 168 – pavardės su kitomis priesagomis arba be jų. Detalesnis tokių pavardžių morfemų išskyrimas nėra tikslingas, nes neteikia labai svarbios informacijos apie lietuvių pavardžių formavimąsi, stabilizavimąsi.

2.2.1. Pavardės su dviem kamienais: *Bitauta* (24), *Bugaila* (82), *Buivydas* (31), *Butvilas* 2x (15), *Dauganorius* (61), *Daujotas* 8x (75, 20, 89, 71, 53, 37), *Daukantas* 2x (80), *Daukintas* 2x (10), *Doviataite* (32), *Einorius* (6), *Eitmantis* 4x (42), *Galminas* (1), *Gedminas* 8x (66, 89), *Gumbakis* (55), *Jagminas* (81), *Jatautas* (95), *Jovaišas* 6x (35, 43, 28, 70, 76, 28), *Kontautas* 8x (2, 10, 49), *Laukagalis* (41), *Liaugminas* 2x (68), *Milkintas* (9), *Milkentis* (6), *Minėtas* 5x (42), *Naimontas* (33), *Norbutas* (39), *Norgela* (4), *Norgelas* 2x (4), *Norvaiša* 2x (45, 77), *Norvaišas* 2x (4, 63), *Norvila* (15), *Parvainis* 2x (56, 70), *Pervainis* (52), *Songaila* 2x (41), *Survila* (48), *Survilas* (56), *Vaišnoras* 3x (53, 63, 88), *Vaišnoris* (73), *Vaišnorius* (73), *Vaišvila* 4x (7; 9, 31), *Vambutis* (52), *Vorbutas* (89), *Žimantas* (64), *Žimontas* (45), *Zimontas* (95).

2.2.2. Pavardės su kitomis priesagomis arba be jų: *Abakas* (61), *Atstopas* (10), *Averlingas* 4x (36), *Babijonas* 2x (51, 65), *Bagdonas* 3x (79, 33), *Bagužas* (71), *Bandza* 2x (98), *Banys* 3x (26, 52), *Baras* (84), *Barista* 2x (91), *Barys* 3x (84), *Bartašius* 6x (87, 96, 13, 65), *Bekeris* (99), *Bendura* (40), *Bendza* (84), *Bernotas* (36), *Bezas* (76), *Bogužas* 2x (26, 71), *Bracas* 2x (70), *Bražas* (82), *Bružas* (93), *Bulkša* 2x (5), *Bulkšas* 5x (76, 28, 52, 38, 37), *Burneika* 2x (9, 40), *Burokas* (56), *Butkus* 10x (36, 82, 10, 21, 25, 78, 89), *Čapas* 3x (94), *Čelutka* (5), *Čepas* (65), *Čerkasas* 2x (12, 14), *Čiupila* (87), *Daknis* (62), *Daknys* (83), *Dauksa* (99), *Daukšas* (66), *Dauna* (44), *Daunis* 7x (84, 53, 70), *Daunys* 4x (100, 51, 78), *Domeika* (55), *Domkus* 3x (47), *Erningis* (59), *Galkus* 11x (101, 30, 61, 11, 52, 44, 35), *Gelžinis* 2x (34), *Gideika* 2x (9, 45), *Gideikis* (9), *Glodenis* 3x (8, 69), *Gricius* 2x (6, 94), *Grigas* (3), *Grinis* (13), *Grinius* (102), *Godelis* 2x (55), *Ignotas* 3x (8), *Jacas* 4x (76, 55), *Jackus* (71), *Jačas* (28), *Jagminas* (81), *Jankas* (15), *Jankus* 13x (18, 4, 15, 95, 64, 47, 57, 35), *Jaraminas* 2x (53), *Jarošas* (66), *Jasas* (85), *Jocas* 15x (90, 89, 77, 72, 20, 45, 57, 72, 17, 20, 76), *Jocius* (86, 89), *Jokimčius* 4x (88,

81), *Jonuška* (55), *Jucas* (71), *Juška* 2x (62, 73), *Kadys* 2x (92), *Kardašius* (19), *Karkalas* (69), *Kinelis* (17), *Klova* 3x (64, 29), *Klovas* (77), *Kmaras* (24), *Križius* 4x (26, 36), *Kryžius* (36), *Korsakas* (78), *Koviera* 6x (62, 82), *Kukanauza* 3x (87, 63), *Kukanauzas* 2x (87), *Levinsas* 2x (88), *Lideikis* 3x (50), *Ligeika* 3x (13, 74), *Likšas* 2x (38), *Liksa* (81), *Linkšas* (70), *Linkus* 2x (22), *Liūinis* (32), *Luinys* 2x (60, 94), *Lukas* (92), *Lukšas* (44), *Maceika* (20), *Maceikis* 2x (65), *Makejevas* 2x (71), *Maneikis* 2x (92), *Mankus* 2x (12, 89), *Matas* 2x (58), *Matuzas* (65), *Mažeika* 5x (2, 53), *Merkelis* (30), *Miežis* (89), *Mickus* 2x (43), *Miknys* 2x (66, 28), *Mockus* 7x (88, 61, 56, 76), *Monke* 2x (33), *Nabažas* 3x (10, 30), *Noreika* (63), *Norgela* (4), *Norkus* 3x (55, 85), *Orda* 3x (83), *Pakacimas* (71), *Pašakarnis* 6x (102, 101, 13), *Pauga* 2x (73), *Pelenis* 3x (51), *Petkus* 10x (51, 59, 18, 25, 29, 30, 27, 25, 11), *Pieškus* (21), *Pocius* 3x (14, 31, 61), *Poškus* 6x (65, 87, 51, 18), *Priščius* (94), *Pugžlys* 2x (59), *Račius* (11), *Ragadžius* (26), *Reimaris* (69), *Reimeris* 2x (22, 93), *Rimkus* 9x (5, 15, 39, 38, 52, 27, 50), *Riškus* 5x (98, 92, 28), *Rivitis* 3x (52), *Rusteika* 3x (19, 6, 57), *Rusteikis* 4x (21), *Sakalas* 5x (46, 19, 13, 84, 46), *Selenis* 5x (38, 68, 77, 89), *Senuklis* (88), *Sidabras* 2x (97), *Simaškas* (38), *Songaila* 2x (41), *Sprindys* (60), *Sprindys* (60), *Stankus* 4x (77, 85, 82), *Staras* (13), *Statkus* (66), *Stonis* (26), *Stonkus* (93), *Strutis* 2x (65), *Stugis* (38), *Stupuras* 10x (72, 20, 12, 90, 87, 89, 55, 53), *Sutkus* 2x (24, 34), *Šapkus* 2x (98), *Šepkus* (30), *Šille* (93), *Šimkus* 4x (12, 31, 90, 69), *Šlimas* (8), *Šneideris* (14), *Švarcas* (47), *Taraškus* 6x (56, 34, 56), *Terasas* (79), *Tilenas* (31), *Tilenis* (96), *Tomkus* (1), *Urbonas* 4x (84, 35, 60, 40), *Vaitiekus* (82), *Vaitkus* 4x (48, 49, 18), *Valkeris* 3x (68), *Vanagas* (17), *Varkalas* (1), *Venckus* 4x (66, 77, 94), *Venediktovas* (71), *Viesulas* (12), *Veruišas* (5), *Vijunas* (68), *Vilbasis* (102), *Vilimas* 4x (6), *Virpilas* (76), *Zibartas* (69), *Zibertas* (19), *Zmitra* 4x (16, 44), *Žadeikis* (82), *Žemaitis* (56), *Žiogas* 2x (42, 63).

2.2.3. Pavardės su galūnėmis:

-a, -as: *Augas* (94), *Burba* (44), *Keras* 6x (81, 29, 49, 81), *Kevišas* 6x (93, 78, 91, 78, 93), *Šnaras* 2x (16, 60), *Termenas* (52), *Tumas* 2x (100), *Vengras* (95), *Vingras* (46),

-ė (rašoma -e): *Šiuše* 2x (90), *Šiūše* (13).

-is, -ys: *Augis* 2x (94, 55), *Bugis* (40), *Bugys* 3x (60, 40), *Grušnys* 2x (13), *Kaupys* (67), *Kergis* (12), *Kitris* (14), *Klabis* 4x (80, 40, 35), *Kupstis* (72), *Memis* 2x (74, 3), *Rupšys* 6x (28, 62, 71, 93, 97), *Rupšis* (54), *Sketris* 3x (90), *Snipys* (20), *Srutis* (37), *Srutys* (60), *Straupis* (43), *Šukis* 10x (57, 29, 33, 52), *Šukys* 3x (97, 47), *Valis* (86), *Valys* (80), *Varkalis* 11x (95, 99, 83, 64, 95), *Šuipis* (39), *Šuipys* 2x (25), *Trikšys* (78),

-ius: *Maižius* 3x (74, 88), *Skyrius* 3x (73, 91), *Valius* 4x (75, 4, 44, 21).

3. Moterų pavardės

Lietuvių moterų (neištekejusių ir ištekėjusių) pavardės darybos aspektu skiriasi nuo vyrų pavardžių, vadintinų pirminėmis. Jos kvalifikuotinos kaip antrinės, nes su tam tikromis priesagomis ar galūnėmis sudaromos iš vyriškų pavardžių. Vienokie darybos afiksai vartojami neištekejusių moterų pavardžių darybai, kitokie – ištekėjusių moterų pavardžių darybai.

Taigi šiame darbe analizuojant moterų pavardžių darybą, visos tiriamos moterų pavardės yra skirstomos į dvi grupes:

- 1) neištekejusių moterų pavardės,
- 2) ištekėjusių moterų pavardės.

„Priešjungtvių užrašų knygoje“ iš viso užfiksuotos 392 moterų pavardės¹: iš jų 383 neištekejusių ir tik 9 ištekėjusių moterų pavardės.

3.1. Neištekejusių moterų pavardės daromos iš vyriškų pavardžių su priesagomis: *-aitė*, *-ytė*, *-utė*, *-iūtė*, *-(i)ukė* (380 pavardžių) ir galūne *-ė* (3 pavardės). Pirmosios keturios priesagos atitinka bendrinėje kalboje moterų pavardėms sudaryti vartojamas priesagas, penktoji – šių dienų požiūriu tik tarminėi vartosenai būdingas darybos afiksas.

3.1.1. Neištekejusių moterų pavardės su priesaga *-aitė* sudaro net 61,31 proc. (233 pavardės) visų šaltinyje rastų neištekejusių moterų pavardžių su priesagomis. Šios priesagos darumą liudija ir XVIII–XIX a. Ragainės apskrities netekėjusių moterų pavardžių darybos analizė (Žemienė, 2002, 52). „Lietuvių kalbos atlase“ konstatuojama, jog priesagos *-aitė* populiarumas – specifinė kai kurių žemaičių šnektų ypatybė (LKA, 1991, 120).

Kaip rodo vyrų pavardės, neištekejusių moterų pavardės su priesaga *-aitė* (dažniausiai rašoma *-aite*; rasta tik viena pavardė (*Sokate*) su monoftongizuotu minimos priesagos variantu) yra sudarytos:

iš vyriškų pavardžių su galūnėmis *-a*, *-as* (89 pavardės): *Abakaite* (: *Abakas*) 61, *Adukaite* (: *Adukas*) 66, *Alejunaite* (: *Alejunas*) 23, *Arlauskaite* (: *Arlauskas*) 27, *Bagdonaite* (: *Bagdonas*) 33, *Balčiunaite* (: *Balčiunas*) 61, *Bandzaite* (: *Bandza*) 96, 98², *Baranauskaite* (: *Baranauskas*) 77, *Barauskaite* (: *Barauskas*) 100, 57, *Baristaite* (: *Barista*) 91, *Bitautaitė* (: *Bitauta*) 24, *Bražaitė* (: *Bražas*) 82, *Budinaite* (: *Budinas*) 76, *Bugailaitė* (: *Bugaila*) 82, *Bulkšaitė* (: *Bulkšas*) 38, *Burbaitė* (: *Burba*) 90, 44, *Daujotaitė* (: *Daujotas*) 75, *Daukšaitė*

¹Įtrauktos ir tos moterų pavardės, kurių darybos pamato, t.y. vyriškos pavardės, nerasta šaltinyje. Tačiau mokslinio preciziškumo sumetimais, tokių pavardžių darybos pamato rekonstrukcijos atsisakyta (plg. *Ivoškaite* (: *Ivošk-a?-is?-us?*)).

²Pirmas skaičius nurodo lapo numerį, kuriame rasta neištekejusios moters pavardė, antras – lapo numerį, kuriame esti vyriškio pavardė.

(: *Daukšas*) 66, *Daunaite* (: *Dauna*) 6, 44, *Dolongauskaite* (: *Dolongauskas*) 84, 34, *Dunauskaite* (: *Dunauskas*) 30, *Garbaliuskaite* (: *Garbaliuskas*) 82, *Gedminaite* (: *Gedminas*) 89, *Grigaite* (: *Grigas*) 3, *Grigaliunaite* (: *Grigaliunas*) 43, *Gulbinaite* (: *Gulbinas*) 90, *Jacaitė* (: *Jacas*) 76, *Jakubauskaite* (: *Jakubauskas*) 17, *Janauskaite* (: *Janauskas*) 18, 17 *Jankaite* (: *Jankas*) 15, *Jankauskaite* (: *Jankauskas*) 9, 66, *Jarušauskaite* (: *Jarušauskas*) 63, *Jatautaite* (: *Jatautas*) 95, *Jocaitė* (: *Jocas*) 89, *Jovaišaitė* (: *Jovaišas*) 28, *Jucaitė* (: *Jucas*) 33, *Juškaite* (: *Juška*) 62, *Kačinskaitė* (: *Kačinskas*) 89, 16, *Kazlauskaite* (: *Kazlauskas*) 39, *Keraite* (: *Keras*) 29, *Kevišaitė* (: *Kevišas*) 25, 93, *Klovaite* (: *Klovas*) 33, 77, *Kontautaitė* (: *Kontautas*) 5, 10, *Koveraitė* (: *Koviera*) 45, 62, *Lapukaite* (: *Lapukas*) 34, 45, *Lučinskaitė* (: *Lučinskas*) 45, *Lukšaitė* (: *Lukšas*) 44, *Mažeikaitė* (: *Mažeika*) 2, *Mikučiauskaite* (: *Mikučiauskas*) 75, *Milašeuskaite* (: *Milašeuskas*) 79, *Milašiunaite* (: *Milašiunas*) 45, *Miniotaite* (: *Minėtas*) 83, 42, *Nabažaitė* (: *Nabažas*) 10, *Norbutaitė* (: *Norbutas*) 39, *Norvaišaitė* (: *Norvaiša*) 77, *Norvilaite* (: *Norvila*) 15, *Petrauskaite* (: *Petrauskas*) 93, 98, *Pučinskaitė* (: *Pučinskas*) 26, 40, *Račkauskaite* (: *Rackauskas*) 46, 69, *Rudzinskaitė* (: *Rudzinskas*) 97, 88, *Rusteikaitė* (: *Rusteika*) 14, 19, *Sakalaite* (: *Sakalas*) (46), *Sakalauskaite* (: *Sakalauskas*) 22, 70, *Savickaite* (: *Savickas*) 36, 96, *Sidabraite* (: *Sidabras*) 97, *Songailaitė* (: *Songaila*) 96, 41, *Strazdauskaite* (: *Strazdauskas*) 85, *Stulpinaite* (: *Stulpinas*) 41, *Stupuraite* (: *Stupuras*) 72, *Survilaite* (: *Survila*) 48, *Šiaučiunaite* (: *Šiaučiunas*) 18, 56, *Šivickaitė* (: *Šivickas*) 17, *Šlimaite* (: *Šlimas*) 8, *Šnaraite* (: *Šnaras*) 16, *Šoblinskaitė* (: *Šoblinskas*) 83, *Tamašauskaite* (: *Tamašauskas*) 64, 46, *Urbonaitė* (: *Urbonas*) 35, *Vainauskaite* (: *Vainauskas*) 93, *Vaišnoraite* (: *Vaišnoras*) 53, *Veršinskaitė* (: *Veršinskas*) 9, 13, *Viesulaite* (: *Viesulas*) 12, *Vilimaite* (: *Vilimas*) 70, 6, *Vingraite* (: *Vingras*) 41, 46, *Zibertaitė* (: *Zibertas*) 58, 19, *Zmitraite* (: *Zmitra*) 16, *Želubauskaite* (: *Želubauskas*) 19, **Zimontaite** (: *Zimontas*) 95, **Zikauskaite** (: **Zikauskas**) 86.

- iš vyriškų pavardžių su galūnėmis **-is, -ys** (30 pavardžių): *Bauskaite* (: *Bauskis*) 31, *Budreckaitė* (: *Budreckis*) 34, *Galinauskaite* (: *Galinauskis*) 62, 99, *Gideikaitė* (: *Gideikis*) 9, *Glodenaite* (: *Glodenis*) 8, *Gorodeckaitė* (: *Gorodeckis*) 93, *Gužauskaite* (: *Gužauskis*) 68, *Jašinskaitė* (: *Jašinskis*) 62, *Kadaite* (: *Kadys*) 35, 92, *Kaminskaite* (: *Kaminskis*) 88, 86, *Lipskaite* (: *Lipskys*) 17, 23, *Mačiulaite* (: *Mačiulis*) 10, 21, *Palubinskaitė* (: *Palubinskis*) 97, *Pašakarnaite* (: *Pašakarnis*) 25, 101, *Peleckaitė* (: *Peleckis*) 2, 97, *Przespoleuskaite* (: *Przespoleuskis*) 48, *Pugžlaite* (: *Pugžlys*) 59, *Radeckaitė* (: *Radeckis*) 10, 92, *Reimeraitė* (: *Reimeris*) 93, *Rupšaitė* (: *Rupšis*) 80, 54, *Sabuckaitė* (: *Sabuckis*) 75, *Satkauskaite* (: *Satkauskis*) 51, 60, *Srutaitė* (: *Srutys*) 60, *Šukaitė* (: *Šukys*) 14, 97, *Tamutaite* (: *Tamutis*) 5, *Vainauskaite* (:

Vainauskis) 7, *Vambutaite* (: *Vambutis*) 52, *Varkalaite* (: *Varkalis*) 99, *Vasiliauskaite* (: *Vasiliauskis*) 23, *Zemliauskaite* (: *Zemliauskis*) 14.

- iš vyriškų pavardžių su galūne **-(i)us** (29 pavardės): *Abramavičaitė* (: *Abramavičius*) 71, *Bagdonavičaitė* (: *Bagdonavičius*) 42, *Bartkevičaitė* (: *Bartkevičius*) 4, 53, *Benevičaitė* (: *Benevičius*) 15, *Butkevičaitė* (: *Butkevičius*) 28, 21, *Butkaitė* (: *Butkus*) 21, *Fedaravičaitė* (: *Fedaravičius*) 96, *Fiodaravičaitė* (: *Fiodaravičius*) 13, 31, *Galkaitė* (: *Galkus*) 101, *Jokimčaitė* (: *Jokimčius*) 88, *Kryžaitė* (: *Kryžius*) 36, *Matusevičiaite* (: *Matusevičius*) 32, *Mockevičaitė* (: *Mockevičius*) 69, *Nenartavičaitė* (: *Nenartavičius*) 20, *Norkevicaite* (: *Norkevičius*) 95, *Pacevičaitė* (: *Pacevičius*) 14, *Petkaitė* (: *Petkus*) 11, *Pieškaitė* (: *Pieškus*) 22, 21, *Pocaitė* (: *Pocius*) 31, *Poškaitė* (: *Poškus*) 65, *Radvilavičaitė* (: *Radvilavičius*) 47, *Rimkaitė* (: *Rimkus*) 88, 5, *Riškaitė* (: *Riškus*) 92, *Sidaravicaite* (: *Sidaravičius*) 20, 55, *Šepkaitė* (: *Šepkus*) 30, *Šimkaitė* (: *Šimkus*) 31, *Vaitkaitė* (: *Vaitkus*) 49, *Venckaitė* (: *Venckus*) 99, 66, *Zalneravičaitė* (: *Zalneravičius*) 52, 72.

- iš vyriškų pavardžių su galūne **-ė** (rašoma **-e**) (2 pavardės): *Monkaitė* (: *Monke*) 81, 33, *Šiūšaitė* (: *Šiūše*) 13.

- iš vyriškų pavardžių su neaiškiomis galūnėmis (84 pavardės): *Albrikaite* (35), *Ališauskaite* (32), *Amosovaite* (71), *Babrauskaite* (16), *Bačkauskaite* (8), *Baltrimaitaitė* (7), *Bartkaitė* (9), *Barunaite* (64), *Bernatavičaitė* (13), *Braslauskaite* (47), *Bučinskaite* (24), *Budraite* (54), *Čekaitė* (38), *Čerapaite* (89), *Čipokaite* (89), *Dabjaitė* (3), *Dauknaite* (82), *Doviataite* (32), *Dzendolėtaite* (2), *Fišeraite* (67), *Garbučiauskaite* (98), *Gediminskaitė* (90), *Gedvilaite* 2x (22, 79), *Ivanauskaite* (27), *Ivoškaite* (90), *Janulaite* (66), *Kavaliauskaite* (43), *Klingbeilaite* (33), *Laucevičaitė* (31), *Laukšaitė* (44), *Laurinavičaitė* (55), *Leonaite* (32), *Ligeškaite* (37), *Linkaitė* (15), *Liunaite* (11), *Marcinkevičaitė* (46), *Mejeraite* (68), *Mikalauskaite* (14), *Miliekaite* (86), *Milvidaite* (21), *Misiunaite* (101), *Orlonovaite* (6), *Pakalniškaite* (36), *Paplauskaite* (60), *Pleckauskaite* (71), *Plekavičaitė* (21), *Poškevičaitė* (24), *Raubaitė* (88), *Rozgaite* (9), *Sabaliauskaite* (14), *Sodauskaite* (76), *Sakaite* 2x (71, 88), *Smilgevičaitė* (59), *Slavinskaite* (83), *Sokaite* 2x (43, 71), *Sokate* (88), *Spokaite* (42), *Stankūnaite* (83), *Stasevičaitė* (74), *Steponavičaitė* (15), *Straizmanaite* (22), *Stripenskaite* (95), *Stulginaite* (29), *Šaulaitė* (23), *Šilinskaite* (93), *Šimkevičaitė* (50), *Šimulaite* (101), *Šležaitė* (91), *Talmantaite* (95), *Telmontaite* (67), *Vaicekauskaite* (73), *Vaitėkunaite* (23), *Valantinaite* (20), *Valinskaite* (40), *Valiulaite* 2x (75, 78), *Vitkauskaite* (77), *Zdanavičaitė* (21), *Zmitaite* (11), *Zutautaitė* 2x (78, 100).

Kaip matyti, tik 89 neištekėjusių moterų pavardės su priesaga *-aitė* daromos taip, kaip ir bendrinėje kalboje, t.y. priesaga *-aitė*, sudarant moterų pavardes, dedama prie vyriškų pavardžių

su galūnėmis *-a, -as*. 61 kartą ši priesaga, sudarant moterų pavardes, dedama ir prie kitas galūnes turinčių vyriškų pavardžių.

3.1.2. Priesagos *-ytė* (dažniausiai rašoma *-yte*) vediniai sudaro 28,94 proc. (110 pavardžių) visų „*Priešjungtvių užrašų knygoje*“ užfiksuotų neištekėjusių moterų pavardžių su priesagomis. Su šia priesaga neištekėjusių moterų pavardės yra sudarytos:

- iš vyriškų pavardžių su galūnėmis *-is, -ys* (67 pavardės): *Adomaitytė* (: *Adomaitis*) 57, *Andiukaityte* (: *Andriukaitis*) 42, *Banyte* (: *Banys*) 26, *Baranauskyte* (: *Baranauskis*) 40, *Barzelytė* (: *Balzeris*) 7, *Bržozovskyte* (: *Bržazovskis*) 3, *Budreckyte* (: *Budreckis*) 58, *Bugyte* (: *Bugis*) 40, *Čepulyte* (: *Čepulis*) 59, *Daknyte* (: *Daknys*) 83, *Dambrauskyte* (: *Dambrauskis*) 10, 17, *Daunyte* (: *Daunys*) 51, *Gelžinyte* (: *Gelžinis*) 34, *Gradauskyte* (: *Gradauskis*) 74, *Grigalaityte* (: *Grigalaitis*) 82, *Grublauskyte* (: *Grubleuskis*) 47, *Janulaityte* (: *Janulaitis*) 18, *Jarošaityte* (: *Jarošaitis*) 63, *Jarockyte* (: *Jarockis*) 58, *Jasaityte* (: *Jasaitis*) 12, 23, *Jasinskyte* (: *Jasinskis*) 52, *Jonaityte* (: *Jonaitis*) 78, *Kačinskyte* (: *Kačinskis*) 66, 16, *Kaupyte* (: *Kaupys*) 67, *Kazlauskyte* (: *Kazlauskis*) 57, *Kėrgyte* (: *Kergis*) 12, *Kirkutyte* (: *Kirkutis*) 85, *Klabyte* (: *Klabis*) 80, *Kolosauskyte* (: *Kolosauskis*) 99, *Kučinskyte* (: *Kucinskis*) 31, 79, *Kupstyte* (: *Kupstis*) 10, 72, *Laukagalyte* (: *Laukagalis*) 41, *Lavickyte* (: *Lavickis*) 49, 47, *Lideikyte* (: *Lideikis*) 37, 50, *Lipskyte* (: *Lipskys*) 1, 23, *Luinyte* (: *Luinys*) 94, *Mačiulyte* (: *Mačiulis*) 69, 51, *Marcišeuskyte* (: *Marcišauskis*) 38, *Matulyte* (: *Matulis*) 17, 47, *Merkelyte* (: *Merkelis*) 29, 30, *Mikaityte* (: *Mikaitis*) 19, *Miknyte* (: *Miknys*) 78, 66, *Milašeuskyte* (: *Milašauskis*) 45, *Papreckyte* (: *Papreckis*) 43, *Pašakarnyte* (: *Pašakarnis*) 101, *Petraityte* (: *Petraitis*) 73, 33, *Pikelyte* (: *Pikelis*) 70, *Pilsutskyte* (: *Pilsutskis*) 35, *Podelyte* (: *Podelis*) 54, *Povilaityte* (: *Povilaitis*) 10, *Pučinskyte* (: *Pučinskis*) 53, 84, *Redeckyte* (: *Redeckis*) 50, *Rudzinskyte* (: *Rudzinskis*) 55, *Rupšyte* (: *Rupšis*) 54, *Sadkauskyte* (: *Sadkauskys*) 69, *Selenyte* (: *Selenis*) 68, *Sparvelyte* (: *Sparvelis*) 26, *Stankaityte* (: *Stankaitis*) 92, *Stonkaiyte* (: *Stonkaitis*) 59, 7, *Šuipyte* (: *Šuipys*) 25, *Šivickyte* (: *Šivickis*) 53, *Šukyte* (: *Šukys*) 27, 97, *Tilenyte* (: *Tilenis*) 96, *Varkalyte* (: *Varkalis*) 65, 95, *Veršinskyte* (: *Veršinskis*) 60, *Vilbasyte* (: *Vilbasis*) 102, *Žilinskyte* (: *Žilinskis*) 21, 44.

- iš vyriškų pavardžių su galūnėmis *-a, -as* (11 pavardžių): *Dalangauskyte* (: *Dalangauskas*) 34, *Domeikyte* (: *Domeika*) 12, 55, *Gužauskyte* (: *Gužauskas*) 42, *Kaladžinskyte* (: *Kaladžinskis*) 44, 48, *Klastauskyte* (: *Klastauskas*) 38, 37, *Krivickyte* (: *Krivickas*) 79, *Lukšyte* (: *Lukšas*) 30, 44, *Račkauskyte* (: *Rackauskas*) 55, 69, *Sadauskyte* (: *Sadauskas*) 70, *Sakalauskyte* (: *Sakalauskas*) 62, 70, *Šidlauskyte* (: *Sidlauskas*) 62, 94.

- iš vyriškų pavardžių su neaiškiomis galūnėmis (31 pavardė): *Alsytė* (84), *Baltulyte* (19), *Baranovskyte* (5), *Brazauskyte* (69), *Bubliauskyte* (40), *Čechanovskyte* (47), *Dakanyte* (84), *Deimantyte* (39), *Dovidaityte* (61), *Ertulyte* (80), *Gediminskyte* (57), *Griškyte* (49), *Gudaityte* (15), *Jakutyte* (55), *Laukutyte* (29), *Lozoraityte* (34), *Mataitytė* (13), *Motėkaityte* (46),

Morauskyte (57), *Narutyte* (3), *Navickyte* (96), *Paišyte* (59), *Petrilyte* (73), *Plečkauskyte* (70), *Rudauskyte* (11), *Soblyte* (87), *Staškauskyte* (94), *Šulpyte* (57), *Varpucianskyte* (65), *Viruišyte* (5), *Zavackyte* (49).

Neištekėjusių moterų pavardžių su priesaga *-ytė* darybinė analizė rodo, jog daugeliu atveju šios pavardės yra padarytos iš tų vyriškų pavardžių, kurios turi galūnes *-is*, *-ys*. Tokia daryba yra norminė.

3.1.3. Priesagos *-iūtė* (dažniausiai rašoma *-iute*) vedinių rasta 21. Tai sudaro 5,52 proc. visų šaltinio neištekėjusių moterų priesaginių pavardžių. Pavardės su šia priesaga yra sudarytos:

- iš vyriškų pavardžių, kurios turi galūnę **-ius** (13 pavardžių): *Abromavičiūtė* (: *Abromavičius*) 78, 2, *Balitavičiute* (: *Balitavičius*) 86, *Baliutavičiute* (: *Baliutavičius*) 45, *Bartašiūtė* (: *Bartašius*) 65, *Dransutavičiute* (: *Dransutavičius*) 1, *Griciūtė* (: *Gricius*) 91, 94, *Jurevičiute* (: *Jurevičius*) 7, 74, *Lukošiute* (: *Lukošius*) 97, 92, *Narutavičiute* (: *Narutavičius*) 53, 17, *Norkevičiute* (: *Norkevičius*) 67, *Petkevičiute* (: *Petkevičius*) 79, 97, *Tautavičiute* (: *Tautavičius*) 67, 44, *Valiute* (: *Valius*) 101, 75.

- iš vyriškų pavardžių su galūne **-as** (1 pavardė): *Vaišnoriute* (: *Vaišnoras*) 63.

- iš vyriškų pavardžių su neaiškiomis galūnėmis (7 pavardės): *Bėzoravičiute* (70), *Brikiute* (76), *Januškevičiute* (17), *Linkevičiute* (69), *Slabaševičiute* (74), *Steponavičiute* (3), *Vasiliute* (50).

Pateikta medžiaga rodo, kad sudarant neištekėjusių moterų pavardes, priesaga *-iūtė* dažniausiai dedama taip, kaip ir bendrinėje kalboje, t. y. prie vyriškų pavardžių, kurios turi galūnę *-ius*.

3.1.4. Neištekėjusių moterų pavardžių su priesaga *-utė* užfiksuota tik 3,42 proc. (13 pavardžių). Ši priesaga dedama:

- prie vyriškų pavardžių su galūne **-us** (11 pavardžių): *Butkute* (: *Butkus*) 75, 82, *Galkute* (: *Galkus*) 35, *Jackute* (: *Jackus*) 35, 71, *Jankute* (: *Jankus*) 47, *Linkute* (: *Linkus*) 22, *Norkute* (: *Norkus*) 52, 55, *Poškute* (: *Poškus*) 99, 51, *Riškute* (: *Riškus*) 98, *Šapkute* (: *Šapkus*) 98, *Šimkute* (: *Šimkus*) 12, *Taraškute* (: *Taraškus*) 56.

- prie vyriškų pavardžių su galūne **-as** (2 pavardės): *Augute* (: *Augas*) 94, *Čiaplinskute* (: *Čiaplinskas*) 61, 40.

3.1.5. Priesagos *-iukė* vedinių rasta vos 5. Minėta priesaga dedama prie vyriškų pavardžių su įvairiomis galūnėmis:

Bartasiuke (: *Bartašius*) 27, 65, *Grigaliuniuke* (: *Grigaliunas*) 1, 43, *Saunoriuke* (45), *Sipovičiuke* (98), *Urnėžiuke* (1).

Taigi galima daryti išvadą, kad 1925–1927 m. Kuršėnų parapijoje neištekėjusių moterų pavardžių priesaginė daryba iš vyrų pavardžių, priimta oficialiajai vartosenai, dar nebuvo iki galo nusistovėjusi. Tokią situaciją buvus visoje Lietuvoje liudija A. Salio straipsnis „*Moterų pavardinės priesagos*“, rašytas 1939 m. Jame teigiama, jog taisyklė, nurodanti, kad prie vyriškų pavardžių galūnių *-a, -as* dedama priesaga *-aitė*, prie *-is, -ys, -ė, -ia – -ytė*, prie *-us – -utė* ir prie *-ius, -jus – -iūtė, -ūtė* atsiradusi apie 1920 m., tačiau net dabar, 1939 m., „*gyvojoje kalboje niekur neveikia*“, o bendrinėje kalboje įsigali labai pamažu (Salys, 1979b, 141–142). Svarbiausia tokio lėto taisyklės įsigalėjimo priežastimi autorius įvardija žmonių nenorą „*išsižadėti jau iš seniau, dažnai iš gimtosios tarmės įprastos lyties*“ (Salys, 1979b, 141). Kodėl tarmėse nusistovėjo būtent tokios lytys, V. Maciejauskienės, J. Šukio teigimu, sunku paaiškinti. Galbūt tai galėjo nulemti tarmėse vykę sudėtingi procesai, pvz.: vyriškų pavardžių galūnių vėlesnis kitimas, kamienų mišinimas ir panašiai (Maciejauskienė, 1991, 269, Šukys, 1986, 98).

3.1.6. „*Priešjungtvių užrašų knygoje*“ rastos trys neištekėjusių moterų pavardės, kurias galima būtų vadinti galūnės *-ė* (rašoma *-e*) vediniais: *Jašinskaitė* (: *Jašinskaitis*¹) 21, *Klabaitė* (: *Klabaitis*) 9, *Virpulaite* (: *Virpulaitis*) 28. Tokios moterų darybos galimybę, V. Maciejauskienės pastebėjimu, paliudija daugybė dabartinių moterų vardų, kurie tik galūne skiriasi nuo analogiškų vyrų vardų (Maciejauskienė, 1991, 273). Be to, šią moterų pavardžių darybą liudija ir pasitaikantys įrašai istorijos dokumentuose bei kai kurių Lietuvos tarmių faktai: „*Senovėje vyrų ir moterų vardai, vėliau ir pavardės skyrėsi tik gimine: greta Tautviltė buvo Tautviltė, greta Budrius – Budrė, greta Derkinčio – Derkintė. Tokios moterų pavardžių darybos atgarsių ir dabar tebėra išlikusių kai kuriuose pietų Lietuvos tarmėse, kur vyras turi pavardę, pvz., Naudžiūnas, o moteris – Naudžiūnė*“ (Vanagas, 1982, 105).

Negalima atmesti ir apsirikimo galimybes. Galbūt žmogui, rašiusiam šias pavardes, dviejų priesagų merginos pavardėje atrodė per daug (bet plg. *Baltrimaitė*).

3.2. Ištekėjusių moterų pavardės pagal lietuvių tradiciją yra sudaromos iš sutuoktinio pavardės. Tiriamame šaltinyje užfiksuoti devyni priesagų *-ienė* (dažniausiai rašoma *-iene*) vediniai iš įvairias galūnes turinčių vyriškų pavardžių:

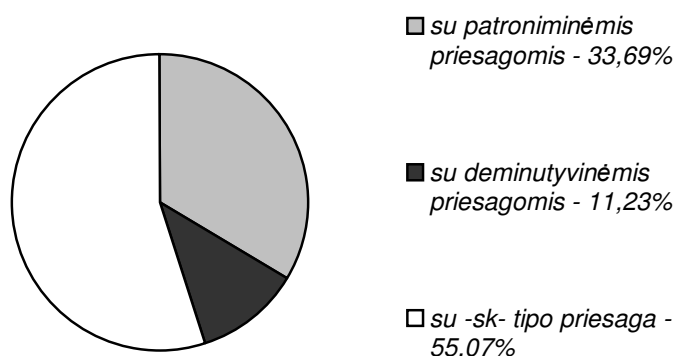
Adomaitiene (: *Adomaitis*) 68, 9, *Čičienė* (67), *Daujotiene* (: *Daujotas*) 67, 75, *Kontautiene* (: *Kontautas*) 49, *Kryžiene* (: *Kryžius*) 24, 36, *Menčinauskiene* (6), *Petraitiene* (: *Petraitis*) 84, 33, *Savickiene* (: *Savickis (-as)*) 22, 96, *Šepkiene* (: *Šepkus*) 39, 30.

¹Šių pavardžių turėtojai yra susiję giminystės ryšiais: *duktė* (: *tėvas*).

4. Išvados

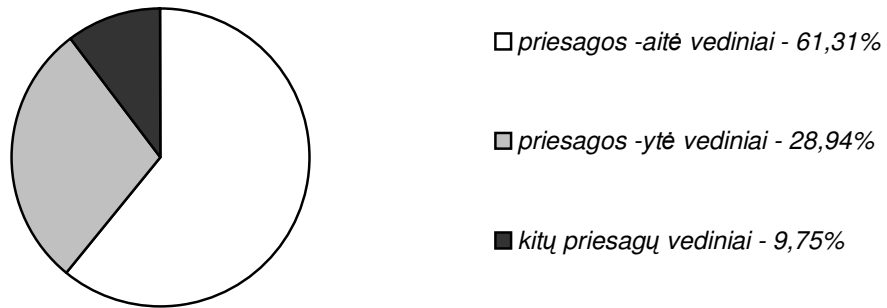
1. „Priešjungtvių užrašų knygoje“ užfiksuotos vyrų pavardės laikomos pirminėmis. Joms taikomas dalinės morfeminės analizės būdas, t.y. išskiriamos tik tos morfemos, kurios rodo lietuvių pavardžių formavimąsi, raidą, stabilizavimąsi.

1.2. Tiriamame šaltinyje rastos 93 (33,69 proc.) pavardės su patroniminėmis priesagomis (34 iš jų – pavardės su lietuviškomis patroniminėmis priesagomis *-aitis*, *-ūnas*, *-ėnas*, *-onis*, 59 pavardės – su slaviškomis patroniminėmis priesagomis *-avičius*, *-evičius*), 31 (11,23 proc.) pavardė – su deminutyvinėmis priesagomis *-(i)ulis*, *-utis*, *-elis*, *-elys*, *-(i)ukas*, *-inas*, *-ušas*, *-ikas*, 152 (55,07 proc.) pavardės – su *-sk-* tipo priesaga.

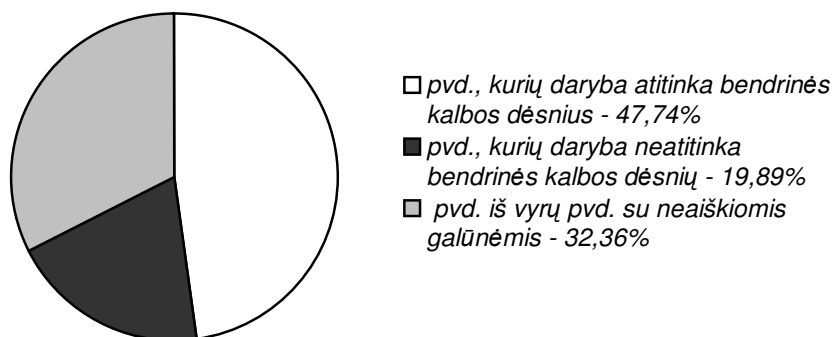
2. Moterų pavardėms taikant darybinės analizės būdą, yra išskiriamos neištekėjusių ir ištekėjusių moterų pavardės.

2.1. Dariausia neištekėjusių moterų pavardžių priesaga – *-aitė*. Jos vediniai sudaro 61,31 proc. (233 pavardės.) visų šaltinyje rastų neištekėjusių moterų pavardžių su priesagomis. Priesagos *-ytė* vedinių rasta 110 (28,94 proc.). Kitos neištekėjusių moterų priesagos – *-utė*, *-iūtė*, *-(i)ukė* – ne tokios darios (9,75 proc.).

2.2. Neištekejusių moterų pavardžių su priesagomis analizė rodo, kad 1925–1927 m. Kuršėnų parapijoje neištekejusių moterų pavardžių priesaginė daryba iš vyrų pavardžių, priimta oficialiajai vartosenai, dar nebuvo iki galo nusistovėjusi.

2.2.1. Užfiksuota 180 (47,74 proc.) neištekejusių moterų priesaginių pavardžių, kurių daryba atitinka bendrinės kalbos dėsnius, 75 (19,89 proc.) pavardės, neatitinkančios bendrinės kalbos darybos dėsnių ir 122 (32,36 proc.) pavardės, sudarytos iš vyrų pavardžių su neaiškiomis galūnėmis.

2.2.2. Tiriamame šaltinyje buvo rasta pavardžių, kurios galėtų būti vertinamos kaip galūnės -ė vediniai (*Jašinskaite, Klabaite, Virpulaite*).

2.3. Ištekėjusių moterų pavardės yra sudaromos su priesaga *-ienė*. Jų užfiksuota vos devynios.

III. PAVARDŽIŲ KILMĖ

1. Klasifikavimo problemos

Tiriant pavardes ir istorinius asmenvardžius kilmės požiūriu, pastebima tendencija juos skirstyti į tris grupes: *lietuviškos kilmės*, *nelietuviškos kilmės* ir *neaiškios kilmės*.

Tokio skirstymo užuomazgų galima rasti K. Būgos studijoje „*Apie lietuvių asmens vardus*“ (Būga, 1958) bei A. Salio straipsnyje „*Pavardžių problema*“ (Salys, 1983d).

Ši tradicija tęsiama ir kitų tyrėjų (Jonikas, 1968; Vanagas, 1982; Zinkevičius, 1977; Maciejauskienė, 1991; 1992a, 1-3; 1993, 34-99), tačiau kai kurie jų pateikia skirtingas sąvokų *lietuviška kilmė* ir *nelietuviška kilmė* sampratas.

Petras Jonikas straipsnyje „*Asmenvardžiai ir vietovardžiai*“ lietuviškomis pavardėmis vadina tik tas, kurios yra kilusios iš lietuvių kalbos žodžių. Svetimos kilmės pavardėmis jis mano esant tokias, kurių šaknys bei kamienai yra svetimos kilmės (Jonikas, 1968, 560).

A. Vanago įsitikinimu, lietuviškos kilmės pavardėmis reikėtų laikyti ir pavardes, kilusias iš latviškų, prūsiškų, kuršiškų, kitaip tariant, baltiškų, bendrinių ir tikrinių žodžių, o nelietuviškos kilmės – tokias, kurios „yra kilusios, išvestos ar kaip kitaip išsirutuliojusios iš svetimos kilmės bendrinių ir tikrinių žodžių, turi nelietuviškos kilmės šaknis bei kamienus“ (Vanagas, 1982, 72).

Z. Zinkevičius sąvoką *lietuviškos pavardės* vartoja dviem atvejais: vienu – kai turima omenyje lietuviška antroponimo kilmė, kitu – daryba (lietuviška galūnė, priesaga) (Zinkevičius, 1977, 5, 66).

Įvairuojanti terminų vartoseną, V. Maciejauskienės nuomone, sukelia nemažai neaiškumų ar net prieštaravimų (Maciejauskienė, 1997a, 108). Straipsnyje „*Dėl lietuvių pavardžių (asmenvardžių) klasifikavimo*“ tyrėja bando terminus tikslinti:

- *lietuvių pavardės*, arba *lietuviškos pavardės*, – tai lietuvių tautybės asmenų pavardžių visuma;
- *nelietuvių pavardės*, arba *nelietuviškos pavardės*, – minėtų sąvokų antonimai;
- *genetiškai lietuviškos pavardės*, arba *lietuviškos kilmės pavardės*, – tai pavardės, kilusios iš genetiškai savų lietuvių kalbos žodžių;
- *nelietuviškos kilmės pavardės* – tai pavardės, kilusios iš krikšto vardų, iš įvairių nelietuviškos kilmės (vokiškos, slaviškos ar kitokios) pravardinių ar kitokių asmenvardžių bei gautos skolinimo keliu;

- *neaiškios kilmės pavardės* – tai pavardės, kurių kilmės neįmanoma išsiaiškinti arba galima ne viena lygiavertė tos pačios pavardės etimologinė interpretacija (Maciejauskienė, 1997a, 108-109).

Tokioms šių sąvokų sampratos laikomasi ir A. Ragauskaitės bei A. Žemienės disertacijose. Pastarosios autorės darbe, be trijų minėtų grupių, išskiriama dar viena – Mažiosios Lietuvos regioninės pavardės. Tačiau Marija Razmukaitė pastebi, kad ši grupė sudaryta ne kilmės, o visai kitu pagrindu (Razmukaitė, 2004, 363).

Kilmės požiūriu ketvirtąją grupę studijoje „*Kriaunų parapijos XVII–XVIII a. asmenvardžiai*“ skiria V. Maciejauskienė. Tai pavardės, kurių kilmė, be kitokios, gali būti ir lietuviška. Tokią grupę tyrėjai skirti atrodo tikslinga „*tam tikro mokslinio preciziškumo sumetimais. Mat beveik neabejojant daugumos jų lietuviška kilme negalima visiškai išleisti iš akių ir kitokios kilmės galimybių*“ (Maciejauskienė, 1993, 62).

Šiame darbe kilmės požiūriu Kuršėnų parapijos pavardės tradiciškai skirstomos į tris pagrindines grupes:

- 1) lietuviškos kilmės,
- 2) nelietuviškos kilmės,
- 3) neaiškios kilmės.

Vertinant pavardžių kilmę čia daugiausia remtasi „*Lietuvių pavardžių žodynu*“ (LPŽ, 19, 1985; II, 1989), „*Lietuvių vardu kilmės žodynu*“ (1987), „*RSFSR tautų tikrinių vardu žinyne*“ (1979), V. Maciejauskienės (1991), Z. Zinkevičiaus (1977), V. Vanago (1977; 1980; 1982; 1983) darbais.

2. Lietuviškos kilmės pavardės

Lietuviškos kilmės pavardės – tai pavardės, kurios kilusios iš genetiškai savų žodžių. Jos skirstomos į:

- 1) pavardės, kilusias iš senųjų dvikamienių lietuvių asmenvardžių,
- 2) pavardės, kilusias iš senųjų dvikamienių lietuvių asmenvardžių trumpinių ir jų priesaginių vedinių,
- 3) pavardės, kilusias iš lietuviškų pravardinių ar kitokių asmenvardžių.

Laikantis V. Maciejauskienės nuomonės, kad lietuviškos kilmės pavardės yra tos, kurios kilo „*iš genetiškai savų lietuvių kalbos žodžių*“, lietuviškos kilmės pavardžių grupei nepriskiriamos pavardės, sudarytos iš skolinių (*grūšnia, pyvoras, šiaučius* ir pan.). Taip pat čia neįtraukiamos ir prūsiškos, latviškos kilmės pavardės. Būtina pabrėžti, jog pastarųjų pavardžių

skyrimas tiek prie lietuviškos, tiek prie nelietuviškos kilmės pavardžių, V.Maciejauskienės nuomone, dažnai galėtų turėti reliatyvumo elementų (Maciejauskienė, 1997a, 105).

Iš 662 „*Priešjungtvių užrašų knygos*“ pavardžių 189 (28,54 proc.) yra lietuviškos kilmės.

2.1. Pavardės, kilusios iš lietuvių senųjų dvikamienių asmenvardžių

Tarp aptariamų lietuviškos kilmės antroponimų 52 yra kilę iš lietuvių senųjų dvikamienių asmenvardžių. Tai sudaro gana daug – apie 27,51 proc. – visų lietuviškosios kilmės pavardžių. Toks kiekis pavardžių, kilusių iš senųjų dvikamienių lietuvių asmenvardžių, patvirtina teiginį, jog „iki šių dienų senoji dvikamienė antroponimija geriausiai išliko Žemaičių krašto žmonių pavardėse“ (Zinkevičius, 1977, 227).

Bitauta (24), *Bugaila* (82), *Buivydas* (31), *Butvilas* 2x (15), *Dauganorius* (61), *Daujotas* 8x (20, 37, 53, 71, 75, 89), *Daukantas* 2x (80), *Daukintas* 2x (10), *Doviataite* (32), *Einorius* (6), *Eitmantis* 4x (42), *Galminas* (1), *Gediminskyte* (57), *Gedminas* 8x (66, 89), *Gedvilaite* 2x (22, 79), *Gintauskas* (96), *Jagminas* (81), *Jatautas* (95), *Jovaišas* 6x (28, 35, 43, 70, 76), *Kontautas* 8x (2, 10, 49), *Liaugminas* 2x (68), *Milkintas* (9), *Milkentis* (6), *Milvedaite* (21), *Minėtas* 5x (42), *Miniotaite* (83), *Naimontas* (33), *Norbutas* (39), *Norgela* (4), *Norgelas* 2x (4), *Norvaiša* 2x (45, 77), *Norvaišas* 2x (4, 63), *Norvila* (15), *Parvainis* 2x (56, 70), *Pervainis* (52), *Radvilavičius* (47), *Saunoriuke* (45), *Songaila* 2x (41), *Survila* (48), *Survilas* (56), *Talmantaite* (95), *Telmontaite* (67), *Vaišnoras* 3x (53, 63, 88), *Vaišnoris* (73), *Vaišnorius* (73), *Vaišvila* 4x (7; 9, 31), *Vambutis* (52), *Vorbutas* (89), *Žimantas* (64), *Žimontas* (45), *Zimontas* (95), *Žutautaite* 2x (78, 100).

2.2. Pavardės, kilusios iš lietuvių senųjų dvikamienių asmenvardžių trumpinių bei jų priesaginių vedinių

Šaltinyje surasta tik 17 (8,99 proc. visų lietuviškos kilmės pavardžių) XX a. pr. Kuršėnų parapijos pavardžių, kilusių iš lietuvių senųjų dvikamienių asmenvardžių trumpinių bei jų priesaginių vedinių.

A. Salys teigia, kad „*trumpieji vardai yra sutrumpėję iš dvikamienių, pasilikdami dažniausiai pirmojo vardo sando kamieną*“ (Salys, 1983e, 270).

Pranas Skardžius nurodo du lietuvių senųjų dvikamienių asmenvardžių trumpinių sudarymo būdus: 1) vartotas vienas dvikamienio asmenvardžio sandas, pvz.: *Gedas*: *Ged-gaudas*; 2) prie vieno kamieno pridedama ir dalis antrojo, pvz.: *Geistys*: *Geis-tautas* (Skardžius,

1996, 440). V.Maciejauskienė, Z.Zinkevičius įvardija ir trečiąjį – iš senųjų dvikamienių asmenvardžių trumpinių su įvairiomis priesagomis sudaryti vardai (Maciejauskienė, 1997b, 113; Zinkevičius, 1977, 230, 237).

Toliau pateikiamos pavardės, kilusios iš lietuvių senųjų dvikamienių asmenvardžių trumpinių bei pastarųjų priesaginių vedinių.

Butavičius (16), *Butkevičius* (21), *Butkus* 10x (10, 21, 25, 36, 78, 82, 89), *Dauksa* (99), *Daušas* (66), *Eitutis* 4x (31, 48, 80, 89), *Maneikis* 2x (92), *Narkevičius* (95), *Norkevičius* 3x (67, 95), *Norkus* 3x (55, 85), *Narutavičius* 2x (17), *Narutyte* (3), *Rimkevičius* (29), *Rimkus* 9x (5, 15, 27, 38, 39, 50, 52), *Sirutis* 2x (65, 63), *Tautavičius* 2x (3, 44), *Tautkevičius* (32).

2.3. Lietuviškos pravardinės kilmės pavardės

Tarp tiriamų lietuviškos kilmės XX a. pr. Kuršėnų parapijos pavardžių daugiausia yra pravardinės kilmės pavardžių. Jos kilo iš pravardžių, kurios sietinos su konkrečiais lietuvių kalbos daiktavardžiais, būdvardžiais bei veiksmažodžiais, pvz.: *Barunas* (plg. *barūnas* „kas vis barasi“), *Paišys* (plg. *paišas* „kas nusipaišinęs“, *paišinas* „suodinas“), *Kiršinas* (plg. *kiršinti* „erzinti, pykinti, pjudyti“). Tokiose pravardėse kadaise atsispinėjo žmogaus išorinio ir vidinio pobūžio ypatybės. Kai kuriuose antroponimikos darbuose (Palionis, 2003, 58; Šukys, 1986, 90; Vanagas, 1982, 68-69; Zinkevičius, 1977, 230;) pastebima tendencija pravardinės kilmės antroponimus skirti vienai ar kitai semantinei grupei. Tačiau šiame darbe tokio skirstymo atsakyta todėl, kad dažnai būna sunku ar net neįmanoma nustatyti tikslios semantinės grupės dėl apeliatyvo daugiareikšmiškumo, pvz.: *Glodenis* (plg. *glodus* „lygus, gluotnas“, *glodyti* „naikinti, gaišinti“). Toliau pateikiama 117 (61,90 proc.) kalbamosios grupės pavardžių.

Alyste (84), *Balčiunas* 6x (23, 46, 56, 61), *Baltulyte* (19), *Barunaite* (64), *Barzelis* (7), *Bauskis* (31), *Bubliauskyte* (40), *Budraite* 2x (8, 54), *Budreckis* 5x (34, 58), *Bugis* (40), *Bugys* 3x (40, 60), *Burba* (44), *Burneika* 2x (9, 40), *Čižienė* (67), *Čiupila* (87), *Dransutavičius* (1), *Gelžinis* 2x (34), *Glodenis* 3x (8, 69), *Grubleuskis* (47), *Grubliavičius* (99), *Gudaityte* (15), *Gulbauskis* (35), *Gulbinas* (90), *Gumbakis* (55), *Gužauskas* (42), *Gužauskis* 2x (68), *Karkalas* (69), *Kaupys* (67), *Keras* 6x (81, 29, 49, 81), *Kergis* (12), *Kevišas* 6x (93, 78, 91, 78, 93), *Kėvišaitė* (101), *Kirkutis* 3x (14, 85), *Kiršinas* (29), *Klastauskas* (5, 37), *Kupstis* (72), *Laukagalis* (41), *Laukšaitė* (44), *Laukutyte* (29), *Lideikis* 3x (50), *Ligeika* 3x (13, 74), *Ligeškaite* (37), *Likšas* 2x (38), *Liksa* (81), *Linkšas* (70), *Linkus* 2x (22), *Linkevičiute* (69), *Liūinis* (32), *Luūinis* 2x (60, 94), *Lukstinskis* (80), *Liūnaite* (11), *Maižius* 3x (74, 88), *Mažeika* 5x (2, 53), *Mažulis* (98), *Medžiūnas* 2x (50), *Memis* 2x (3, 74), *Miežis* (89), *Nagevičius* 2x (75), *Noreika* (63), *Paišyte* (59), *Pakalniškaite* (36), *Palubinskis* 3x (97), *Pelenis* 3x (51), *Podelis* (54),

Pugžlys 2x (59), *Raubaitė* (88), *Rupšys* 6x (28, 62, 71, 93, 97), *Rupšis* (54), *Rusteika* 3x (6, 19, 57), *Rusteikis* 4x (21), *Senuklis* (88), *Sidabras* 2x (97), *Sketris* 3x (90), *Skyrius* 3x (73, 91), *Smilgevičaitė* (59), *Sparvelis* 3x (26, 67), *Sparvelys* 3x (9), *Sprindys* (60), *Sprindys* (60), *Srutis* (37), *Srutys* (60), *Straupis* (43), *Stripenskaitė* (95), *Strazdauskas* (85), *Stugis* (38), *Stulginaite* (29), *Stulpinas* 3x (41, 48), *Šaulaitė* (23), *Šiuše* 2x (90), *Šiūše* (13), *Šležaitė* (91), *Šliažaitė* (24), *Šlimas* (8), *Šnaras* 2x (16, 60), *Šukis* 10x (57, 29, 33, 52), *Šukys* 3x (47, 97), *Tilenas* (31), *Tilenis* (96), *Termenas* (52), *Vaikutis* 2x (13, 61), *Vanagas* (17), *Varkalas* (1), *Varkalis* 11x (64, 83, 95, 99), *Veršinskas* 7x (13, 28, 41, 59, 73), *Veršinskis* 4x (28, 43, 60), *Viesulas* (12), *Vijunas* (68), *Vilbasis* (102), *Viruišyte* (5), *Zadeikis* (82), *Zemaitis* (56), *Ziogas* 2x (42, 63), *Vengras* (95), *Veruišas* (5), *Vingras* (46), *Žebaliunas* (31), *Žilinskas* (44), *Žilinskis* 2x (44).

2.4. Pavardės, kilusios iš lietuviškos kilmės vietovardžių.

Tik 3 pavardės tiriamame šaltinyje yra kilusios iš lietuviškos kilmės vietovardžių : *Pilsūdai*, *Prialgavà*. Jos sudaro vos 1,58 proc. visų lietuviškos kilmės antroponimų. V.Vanago teigimu, vietovardinės kilmės pavardės Lietuvoje gana retos (Vanagas, 1982, 67).

Pilsuckis 3x (8, 44, 49), *Pilsutskis* (35), *Pralgauskis* 3x (59).

3. Nelietuviškos kilmės pavardės

Nelietuviškos kilmės pavardės – tai pavardės, kilusios iš genetiškai svetimų žodžių. Jos skirstomos į:

- 1) pavardės, kilusias iš krikščioniškų vardų;
- 2) pavardės, kilusias iš nelietuviškos kilmės pravardinių ar kitokių asmenvardžių.

Nelietuviškos kilmės pavardžių „*Priešjungtvių užrašų knygoje*“ užfiksuota 374, t.y. 56,49 proc. visų šaltinio pavardžių.

3.1. Pavardės, kilusios iš krikščioniškų vardų

Šiai grupei priskiriama daugiau nei pusė – 217 (t.y. 58,02 proc.) – nelietuviškos kilmės pavardžių. Daugelis jų kilusios iš klasikinių kalbų krikščioniškų vardų: hebrajiškos, graikiškos lotyniškos. Kitos pavardės susiformavo iš slaviškos, germaniškos, kitokios kilmės krikščioniškų vardų.

3.1.1. Hebrajiškos kilmės krikščioniškų vardų Lietuvoje, V. Vanago teigimu, buvo vartojama gausiai (Vanagas, 1982, 74). Tokias išvadas leistų daryti pavardžių, kilusių iš hebrajiškos kilmės krikščioniškų vardų, gausa.

Gana daug (70, t.y. 32,25 proc. visų pavardžių, kilusių iš krikščioniškų vardų) minėtos kilmės pavardžių užfiksuota ir tiriamame šaltinyje. Jos kilo iš šių hebrajiškos kilmės krikščioniškų vardų: *Abraomas, Adomas, Danielius, Dovydas, Gabrielius, Jokūbas, Jonas, Izaokas, Lozorius, Matas (Mateušas, Motiejus), Merkelis, Mykolas, Simas (Simonas), Tomas.*

Toliau pateikiamos XX a. pr. Kuršėnų parapijos pavardės, kilusios iš hebrajiškos kilmės krikščioniškų vardų.

Abramavičius (71), Abromavičius 7x (2, 8, 46), Adomaitis 4x (9, 50, 57), Adukas 2x (66), Danusevičius 3x (17, 37, 79), Dovidaitė (61), Gabrenas (33), Ivanauskaite (27), Ivoškaite (90), Ivaškevičius (27), Ivoškevičius 3x (54), Jačas (28), Jakubauskas (17), Jakubauskis 2x (4, 39), Jakūtyte (55), Janaitis (15), Janauskas (17), Janeliunas 2x (14), Jankas (15), Jankauskas (66), Jankauskis 3x (39), Jankus 13x (4, 15, 18, 35, 47, 57, 64, 95), Januckis (8), Janulaitis (18), Janušas 2x (57), Januškevičiute (17), Jasas (85), Jasaitis 4x (23, 95, 99), Jaselskis 2x (98), Jasinskis 2x (52), Jašinskaitis (21), Jašinskis 5x (62), Jaštute (48), Jokimčius 4x (81, 88), Jokubauskis (74), Jonaitis 10x (1, 17, 25, 42, 64, 78, 79), Jonuška (55), Lozoraitė (34), Maceika (20), Maceikis 2x (65), Macevičius 2x (14), Mackevičius 3x (17, 37, 81), Mačiulis 6x (15, 21, 27, 29, 51), Mataitytė (13), Matas 2x (58), Matulis (47), Matusevičius 5x (74, 32), Matuzas (65), Merkelis (30), Mikučauskas (75), Misiūnaite 2x (13, 101), Misevičius (24), Mockevičius 4x (37, 87, 69), Mockus 7x (56, 61, 76, 88), Motėkaitė (46), Sakaite 2x (71, 88), Samulevičius 5x (3, 53), Semenavičius (20), Simanavičius (78), Simonavičius 2x (20), Simaškas (38), Sokaite (43), Šimkus 4x (12, 31, 69, 90), Šimkevičaitė (50), Šimulaite (101), Tamašauskas 2x (46), Tamulis 6x (98, 55), Tamutis 4x (5, 81, 87), Tomkus (1).

3.1.2. „Pavardės, kilusios iš graikiškos kilmės vardų Lietuvoje yra vienos gausiausių“ (Vanagas, 1977, 49). Šių pavardžių gausu ir „Priešjungtvių užrašų knygoje“. Užfiksuota 70. Tai sudaro 32,25 proc. visų pavardžių, kilusių iš krikščioniškų vardų. Šio pogrupio pavardės yra kilusios iš šių graikiškos kilmės vardų: *Ambraziejus, Andrius, Bazilijus, Demetrijus, Eustachijus, Grigalius, Grigas, Hiacintas, Izidorius, Jeronimas, Mikalojus, Petras, Protazas, Steponas, Teodoras, Teodosija, Terezijus* ir kt.

Iš graikiškos kilmės krikščioniškų vardų kilo šios pavardės:

Andrejauskis (18), Andrijauskis (59), Andriukaitis 2x (42), Andrižauskas (65), Andrulis 2x (23), Atstopas (10), Brazauskyte (69), Bražas (82), Braževičius (22), Bržazovskis (3), Čapas 3x (94), Čepas (65), Čepulis (59), Fedaravičius (96), Fiodaravičius (31), Gricius 2x (6, 94), Grigas (3), Grigalaitis 2x (82), Grigaliunas (43), Grinis (13), Grinius (102), Griškyte

(49), *Jacas* 4x (55, 76), *Jackus* (71), *Jaraminas* 2x (53), *Jarockis* 4x (58), *Jarošaitis* (63), *Jarošas* (66), *Jarulaitis* (37), *Jarušauskas* (63), *Jocas* 15x (17, 20, 45, 57, 72, 76, 77, 89, 90), *Jocius* (86, 89), *Juknevičius* (26), *Jurevičius* 2x (7, 79), *Juška* 2x (62, 73), *Juškevičius* (23), *Kadys* 2x (92), *Linauskas* (72), *Linauskis* 3x (6, 83), *Mickevičius* 2x (24), *Mickus* 2x (43), *Mikaitis* 3x (19, 86), *Mikalauskaite* (14), *Milašauskas* (45), *Milašauskas* (79), *Milašius* (45), *Milėvičius* (20), *Mitkevičius* 4x (26, 41), *Petkauskis* (11), *Petkus* 10x (11, 18, 25, 27, 29, 30, 51, 59), *Petkevičius* 10x (30, 41, 59, 97), *Petraitis* 2x (33, 40), *Petrauskas* 2x (70, 98), *Petrauskis* 2x (82), *Petrilionis* (64), *Petrilyte* (73), *Pratašas* 3x (22, 79), *Savickas* 5x (9, 39, 96), *Savickis* 2x (11, 22), *Sidaravičius* (55), *Stefanavičius* (81), *Steponavičaitė* (15), *Taraškus* 6x (34, 56), *Terasas* (79), *Timinskis* (31), *Vasiliauskas* 2x (67, 68), *Vasiliauskis* 2x (23), *Vasiliauskis* (42), *Vasiliute* (50), *Zmitra* 4x (16, 44).

3.1.3. Pavardžių, kilusių iš lotyniškos kilmės krikščioniškų vardų (*Antanas, Augustas, Benediktas, Dominykas, Ignotas, Klementas, Laurynas, Leonas, Lukošius, Morkus, Povilas, Urbonas, Valentinas* ir kt.) šaltinyje rasta mažiau – 38, t.y. 17,51 proc. .

Antanavičius (61), *Bandza* 2x (98), *Banys* 3x (26, 52), *Banevičius* (38), *Baniulis* (31, 87), *Benevičius* (15), *Bendza* (84), *Domeika* (55), *Gustaitis* (43), *Ignotas* 3x (8), *Jucas* (71), *Klimanckis* (7), *Laucevičaitė* (31), *Laurinavičaitė* (55), *Leonaite* (32), *Lukas* (92), *Lukošius* 6x (25, 61, 71, 92, 94), *Lukošius* 3x (94), *Marcinkevičaitė* (46), *Marcišauskas* (38), *Markauskas* 3x (19, 86), *Pacevičius* 2x (14, 95), *Paulauskas* 2x (33), *Paulavyčius* 2x (51), *Peleckis* 2x (81, 97), *Pocius* 3x (14, 31, 61), *Pociunas* (73), *Poškus* 6x (18, 51, 65, 87), *Poškevičaitė* (24), *Povilaitis* 7x (10, 30, 89, 90, 97), *Raniauskaite* (29), *Urbonas* 4x (35, 40, 84, 60), *Valantinaite* (20), *Valčiukas* (42), *Valys* (80), *Valis* (86), *Valius* 4x (4, 21, 44, 75), *Valiulaite* 2x (75, 78).

3.1.4. Palyginus su pavardėmis, kilusiomis iš hebrajiškos, graikiškos, lotyniškos kilmės vardų, pastebimai mažiau yra pavardžių, kilusių iš slaviškos kilmės krikšto vardų (*Bagdonas, Boguslavas, Boleslovas, Bronislovas, Radionas, Stanislovas, Vaclovas, Vaitiekus*). Jos sudaro 12,90 proc. (28 pvd.) visų nelietuviškos kilmės pavardžių, kilusių iš krikščioniškų vardų.

Bagdonas 3x (33, 79), *Bagdonavičius* 2x (42), *Bagužas* (71), *Balitavičius* (86), *Baliutavičius* (45), *Baras* (84), *Barys* 3x (84), *Barista* 2x (91), *Bogužas* 2x (26, 71), *Bronušas* (46), *Radavičius* 2x (80), *Radeckis* 2x (86, 92), *Slavinskaite* (83), *Stankus* 4x (77, 82, 85), *Stankaitis* 2x (7, 92), *Stankūnaite* (83), *Stasevičaitė* (74), *Staškauskite* (94), *Stonis* (26), *Stonkus* (93), *Stonkaitis* (7), *Vaicekauskaite* (73), *Vaičiunas* (83), *Vaitiekus* (82), *Vaitėkunaite* (23), *Vaitkevičius* (11), *Vaitkus* 4x (18, 48, 49), *Venckus* 4x (66, 77, 94).

3.1.5. Iš germaniškos kilmės krikščioniškų vardų (*Bernardas, Liudas, Vilhelmas, Zigmantas*) kilo tik 6 (2,76 proc.) pavardės:

Bernotas (36), *Bernatavičaitė* (13), *Liudavičius* 2x (28), *Vilimas* 4x (6), *Vilimavičius* 6x (91), *Zigmuntavičius* (63).

3.1.6. Šaltinyje pasitaikė pavardžių, kilusių iš aramėjų kalbos krikščioniškų vardų (*Baltrus*, *Baltramiėjus*), atėjusių per lotynų kalbą. Jos sudaro tik 2,30 proc. (5 pvd.) visų nelietuviškos kilmės pavardžių, kilusių iš krikščioniškų vardų.

Baltrimaitaitė (7), *Baltrušaitis* 2x (2, 27), *Bartašius* 6x (13, 65, 87, 96), *Bartkaitė* (9), *Bartkevičius* (53).

3.2. Pavardės, kilusios iš nelietuviškos kilmės pravardinių ir kitokių asmenvardžių

Šaltinyje šios grupės pavardžių užfiksuota 157. Tai sudaro 41,97 proc. visų nelietuviškos kilmės pavardžių. Dažniausios yra slaviškos pravardinės ir kitokios kilmės pavardės (123, t.y. 78,34 proc.). Vokiškos, latviškos, prūsiškos pravardinės ir kitokios kilmės pavardės yra pastebimai retesnės (24, t.y. 15,28 proc.; 8, t.y. 5,09 proc.; 2, t.y. 1,27 proc.).

3.2.1. Slaviškos pravardinės ar kitokios kilmės pavardės:

Amosovaitė (71), *Alejunas* (23), *Alėjunas* (92), *Ališauskaitė* (32), *Arlauskas* (27), *Babrauskaitė* (16), *Bačkauskaitė* (8), *Baldauskas* 2x (56, 66), *Baldauskis* 2x (18, 69), *Baranauskas* 5x (27, 36, 77), *Baranauskis* 6x (22, 36, 40), *Baranovskytė* (5), *Barauskas* (57), *Beliauskas* (77), *Belskis* 3x (2, 74), *Bendura* (40), *Beleckis* (80), *Bezaras* (76), *Bėzoravičiūtė* (70), *Bratkauskas* (67), *Bobrauskis* 2x (85), *Bučinskaitė* (24), *Budinas* 5x (21, 28, 49, 76, 87), *Burkauskas* (48), *Burokas* (56), *Caplinskis* (60), *Čaplinskas* 2x (40, 90), *Čiaplinskis* (40), *Čechanovskytė* (47), *Čečkauskis* (19), *Čerapaitė* (89), *Čerkasas* 2x (12, 14), *Daknis* (62), *Daknys* (83), *Dalangauskas* 7x (34, 49, 58), *Dambrauskas* 4x (41, 82, 86), *Dambrauskis* (17), *Dolongauskas* (34), *Domkus* 3x (47), *Dunauskas* 3x (10, 30, 33), *Garbaliauskas* (82), *Garbučiauskaitė* (98), *Gauronskas* (64), *Glazauskis* 2x (16), *Gradauskis* (74), *Gribauskas* 2x (72), *Grušnys* 2x (13), *Golubauskas* 2x (84), *Gorodeckis* (93), *Kačinskas* (16), *Kačinskis* (16), *Kaladžinskis* 2x (48), *Kaminskis* (86), *Kardašius* (19), *Karinauskis* (101), *Kariniauskis* (101), *Kavaliauskaitė* (43), *Kaveckis* (11), *Kazlauskas* 11x (16, 39, 41, 45, 48, 49, 66, 87), *Kazlauskis* 3x (57, 63, 87), *Kitris* (14), *Krašaitė* (64), *Krivickas* 2x (78, 79), *Krivickis* (15), *Kolosauskis* (99), *Korsakas* (78), *Koviera* 6x (62, 82), *Kovėraitė* (41), *Kucinskis* (79), *Kučinskas* 2x (35), *Labanauskas* 3x (66, 87), *Lipskys* (23), *Lučinskas* 3x (45), *Lučinskis* (45), *Majauskas* 2x (35, 84), *Makejevas* 2x (71), *Malakauskas* (94), *Malakauskis* (28), *Menčinauskiene* (6), *Murauskytė* (57), *Nabažas* 3x (10, 30), *Navickas* (68), *Navickis* 5x (1, 38, 50, 99), *Orda* 3x (83), *Orlauskas* 3x (6, 83), *Orlauskis* (6), *Paplauskaitė* (60), *Papreckis* (43), *Pieškus* (21), *Pigulevičius* (85),

Pivorūnas 4x (12), *Pleckauskaite* (71), *Plečkauskyste* (70), *Pučinskas* (40), *Pučinskis* (84), *Racevičius* 2x (29), *Sadauskas* 4x (70), *Sadkauskys* (69), *Sidlauskas* (94), *Slabaševičiute* (74), *Soblyte* (87), *Sodauskaite* (76), *Spokaite* (42), *Strunovičiute* (67), *Sutkus* 2x (24, 34), *Šiaučiūnas* 2x (56), *Šivickas* (17, 50), *Šivickis* 4x (11, 53), *Šoblinskas* (83), *Špakauskas* 2x (48), *Turauskas* 7x (1, 54, 100), *Turauskis* (82), *Ubudauskas* (7), *Valucaite* (85), *Zaveckis* 3x (83), *Zavacskyste* (49), *Zdanavičiute* (21), *Zmajauskas* 4x (75), *Zmajauskis* 4x (78, 80), *Zalneravičius* 2x (72), *Zemliauskis* (14), *Zukauskas* 3x (28, 39, 86.), *Zukauskis* 3x (63).

3.2.2. Vokiškos pravardinės ar kitokios kilmės pavardės :

Abakas (61), *Albrikaite* (35), *Averlingas* 4x (36), *Bekeris* (99), *Bracas* 2x (70), *Erningis* (59), *Ertutis* (80), *Ertulyte* (80), *Fišeraite* (67), *Kukanauza* 3x (87, 63), *Kukanauzas* 2x (87), *Mejeraite* (68), *Monke* 2x (33), *Nenartavičius* (20), *Orbikas* (50), *Pikelis* (70), *Reimaris* (69), *Reimeris* 2x (22, 93), *Zibartas* (69), *Zibertas* (19), *Šneideris* (14), *Šille* (93), *Švarcas* (47), *Valkeris* 3x (68).

3.2.3. Latviškos pravardinės ar kitokios kilmės pavardės:

Bulkša 2x (5), *Bulkšas* 5x (28, 37, 38, 52, 76), *Dzendolētaitē* 2x (2), *Klova* 3x (29, 64), *Klovas* (77), *Pašakarnis* 6x (13, 101, 102), *Pauga* 2x (73), *Stupuras* 10x (12, 20, 53, 55, 72, 87, 89, 90).

3.2.4. Prūsiškos pravardinės kilmės pavardės:

Gideika 2x (9, 45), *Gideikis* (9).

4. Neaiškios kilmės pavardės

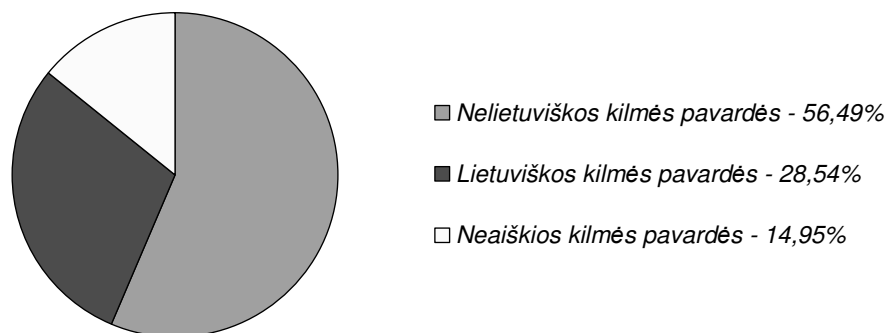
Neaiškios kilmės pavardėmis, kaip minėta, vadinamos tokios pavardės, kurių kilmės nepavyko išsiaiškinti arba galima ne viena lygiavertė tos pačios pavardės etimologinė interpretacija, pvz.: *Augas* (plg. lat. *Audze* k., liet. *augus*, *augti*, *auga* „augimas“). Tokių pavardžių rasta 99. tai sudaro 14,95 proc. visų šaltinyje užfiksuotų pavardžių.

Apirulis (33), *Augas* (94), *Augis* 2x (55, 94), *Babijonas* 2x (51, 65), *Braslauskaite* 2x (12, 47), *Brikiute* (76), *Bružas* (93), *Burmckis* (100), *Čekaite* (38), *Čelutka* (5), *Čipokaite* (89), *Dabjataite* (3), *Dakanyte* (84), *Dauna* (44), *Daunis* 7x (53, 70, 84), *Daunys* 4x (51, 78, 100), *Deimantyte* (39), *Galinauskis* 2x (99), *Galkus* 11x (11, 30, 35, 44, 52, 61, 101), *Godelis* 2x (55), *Kinelis* (17), *Klabaitis* (9), *Klabis* 4x (35, 40, 80), *Klingbeilaite* (33), *Kmaras* (24), *Korminas* (39), *Križius* 4x (26, 36), *Kryžius* (36), *Labunskis* 2x (62), *Lapukas* (45), *Lašinskis* (51), *Lavickas* (35), *Lavickis* 2x (47), *Levinsas* 2x (88), *Lukšas* (44), *Maisiukas* (50), *Mankus* 2x (12, 89), *Maziliauskas* (19), *Maziliauskis* 5x (24, 89), *Miknys* 2x (28, 66), *Miliekaite* (86), *Pakacimas*

(71), *Plekavičaitė* (21), *Priščius* (94), *Przespoleuskis* (48), *Purinas* (67), *Rackauskas* (69), *Račius* (11), *Ragadžius* (26), *Rakauskas* 4x (8, 24, 27, 62), *Rakauskis* 3x (2, 27), *Ratkevičius* 3x (7, 39), *Redeckis* 3x (46, 50), *Riškus* 5x (28, 92, 98), *Rivitis* 3x (52), *Rozgaitė* (9), *Rudauskytė* (11), *Rudzinskas* (88), *Rudzinskis* 2x (19, 55), *Rudžinskas* 2x (19, 86), *Rudžinskis* (19), *Sabaliauskaite* (14), *Sabuckis* (75), *Sakalas* 5x (13, 19, 46, 84), *Sakalauskas* (70), *Satkauskis* (60), *Selenis* 5x (38, 68, 77, 89), *Sipovičiuke* (98), *Snipys* (20), *Spaldavičius* (84), *Staras* (13), *Statkus* (66), *Straizmanaite* (22), *Strutis* 2x (65), *Šapkus* 2x (98), *Šepkus* (30), *Šimbuckis* (80), *Šilinskaite* (93), *Šuipis* (39), *Šuipys* 2x (25), *Šulpytė* (57), *Trikšys* (78), *Tumas* 2x (100), *Urnėžiuke* (1), *Vainauskas* (93), *Vainauskis* (7), *Valinskaite* (40), *Varpucianskytė* (65), *Venediktovas* (71), *Vilčinskas* 2x (67), *Virbickas* 3x (68, 75, 80), *Virbickis* 3x (6, 50), *Virpilas* (76), *Virpulaitis* (28), *Vitauskas* 2x (11), *Vitkauskaite* (77), *Vitkevičius* 2x (10), *Zelubauskas* (19), *Zmitaitė* (11).

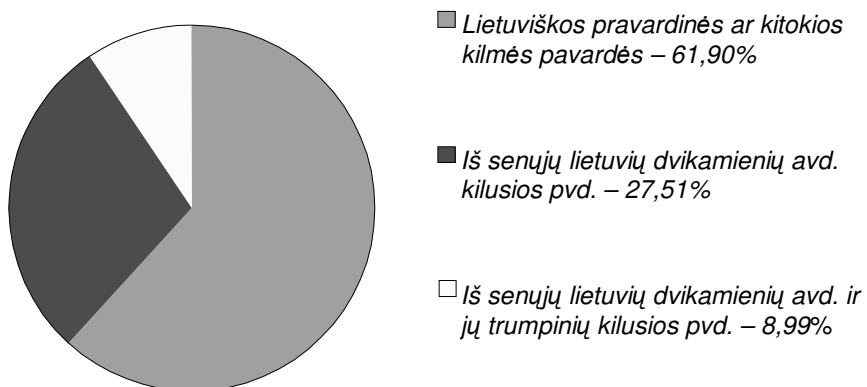
5. Išvados

1. Tiriant 1925–1927 m. Kuršėnų parapijos „*Priešjungtvių užrašų knygos*“ pavardės kilmės aspektu, pastebėta, kad dominuoja nelietuviškos kilmės pavardės (374 pvd., 56,49 proc.). Lietuviškos kilmės pavardės sudaro 28,54 proc. (189 pvd.) visų šaltinio pavardžių. Tam įtaką pirmiausia turėjo pavardžių, kilusių iš krikščioniškų vardų, gausa. Neaiškios kilmės pavardžių užfiksuota 99 (14,95 proc.).

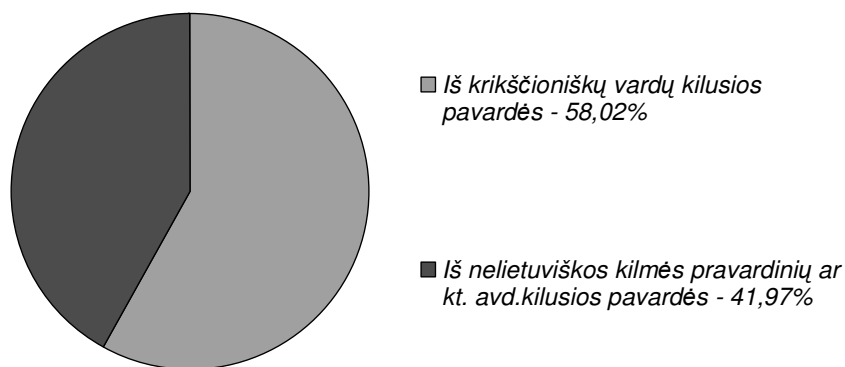

2. Lietuviškos kilmės pavardžių grupėje daugiausia yra lietuviškos pravardinės kilmės pavardžių (117 pvd., t.y. 61,90 proc.). Pavardės, kilusios iš senųjų lietuvių dvikamienių

asmenvardžių sudaro 27,51 proc. (52 pvd.), iš jų trumpinių bei priesaginių vedinių – 8,99 proc. (17 pvd.) visų lietuviškosios kilmės pavardžių ir liudija bažnytinės knygos pavardžių archajiškumą. 1,58 proc. (3 pvd.) lietuviškos kilmės pavardžių sudaro pavardės, kilusios iš lietuviškos kilmės vietovardžių.

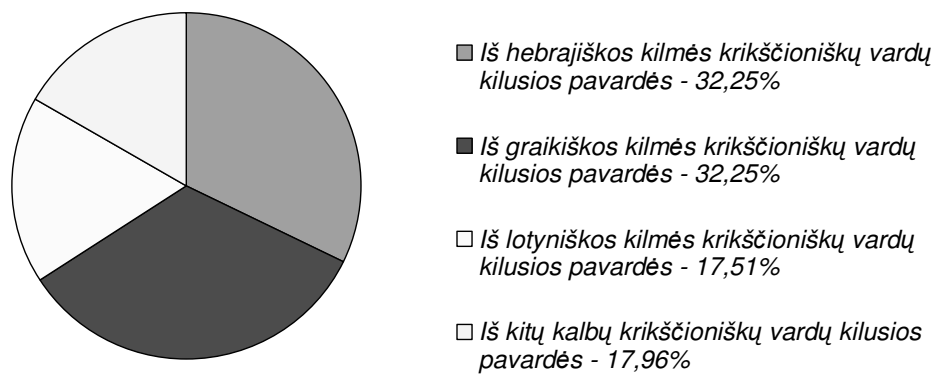

3. Nelietuviškos kilmės pavardžių grupėje dažnesnės yra iš krikščioniškų vardų kilusios pavardės (217, t.y. 58,02 proc.), tačiau pavardės, kilusios iš nelietuviškos kilmės pravardinių ar kitokių asmenvardžių, taip pat populiaros (157, t.y. 41,97 proc.).

3.1. Pavardės, priskirtinos krikštavardinių pavardžių grupei, yra kilusios iš klasikinių kalbų krikščioniškų vardų: hebrajiškos (70 pvd., t.y. 32,25 proc.), graikiškos (70 pvd., t.y. 32,25 proc.), lotyniškos (38 pvd., t.y. 17,51 proc.). Kitos pavardės susiformavo iš slaviškos

(28 pvd., t.y. 12,90 proc.), germaniškos (6 pvd., t.y. 2,76 proc.), kitokios (5 pvd., t.y. 2,30 proc.) kilmės krikščioniškų vardų.

3.2. Nelietuviškos apeliatyvinės kilmės pavardžių grupėje akivaizdžiai dominuoja pavardės, kilusios iš slaviškos kilmės pravardinių ir kitokių asmenvardžių (123, t.y. 78,34 proc.). Vokiškos, latviškos, prūsiškos pravardinės ir kitokios kilmės pavardės yra pastebimai retesnės (24, t.y. 15,28 proc.; 8, t.y. 5,09 proc.; 2, t.y. 1,27 proc.).

4. Dalies pavardžių (99 pvd., t.y. 14,95 proc.) kilmė neaiški arba ją įmanoma interpretuoti įvairiai.

IŠVADOS

1. 1925–1927 m. „*Priešjungtivių užrašų knygoje*“ užfiksuotos pavardės pasižymi fonetinių, morfologinių lyčių variantiškumu. Kuršėnų parapijos spėjamieji pavardžių variantai yra nulemti kelių priešasčių: pietų žemaičių patarmės įtakos, metrikų aktų rašytojų nerūpestingumo, jų skubėjimo, nenusistovėjusios rašybos bei požiūrio į pavardę, kaip į tam tikrą juridinį faktą nebuvimo.

1.1. Dažniausi yra grafiniai bei fonetiniai spėjamieji pavardžių lyčių variantai.

1.2. Kitas spėjamųjų variantų skiriamasis požymis yra priesaga. Neretai skiriasi tos pačios pavardės variantų slaviškos priesagos.

1.3. Palyginti dažni galūnėmis vienas nuo kito besiskiriantys spėjamieji pavardžių variantai.

2. Atsižvelgiant į pavardžių, kaip istorinių asmenvardžių, darybos specifiką, vyrų ir moterų pavardėms yra taikytini skirtingi analizės būdai.

2.1. 1925–1927 m. Kuršėnų parapijos vyrų pavardėms pritaikius dalinės morfeminės analizės būdą, nustatyta, kad vyraujantis pavardžių struktūros tipas – su *-sk-* tipo priesaga (šią priesagą turi 152 pavardės). Kitos pavardžių priesagos yra retos: su slaviškomis patroniminėmis priesagomis *-avičius*, *-evičius* – 59 pvd., su lietuviškomis patroniminėmis priesagomis *-aitis*, *-ūnas*, *-ėnas*, *-onis* – 34 pvd., su deminutyvinėmis priesagomis *-(i)ulis*, *-utis*, *-elis*, *-elys*, *-(i)ukas*, *-inas*, *-ušas*, *-ikas* – 31 pvd. Šaltinyje esančios likusios vyrų pavardės (251 pvd., t.y. 47,62 proc.) minėtų priesagų neturi.

2.2. Moterų pavardėms pritaikius darybinės analizės būdą, išskirtos neištekėjusių ir ištekėjusių moterų pavardės.

2.2.1. Moterų (neištekėjusių ir ištekėjusių) pavardės yra sudaromos su lietuviškomis priesagomis.

2.2.1.1. Vyraujantis neištekėjusių moterų pavardžių darybos tipas – priesagos *-aitė* vediniai (233 pvd., t.y. 61,31 proc.). Iš kitų priesagų dariausia yra *-ytė* (110 pvd., t.y. 28,94 proc.). Kitos Kuršėnų parapijoje neištekėjusių moterų priesagos (*-utė*, *-iūtė*, *-(i)ukė*) yra retos (9,75 proc.). Neištekėjusių moterų pavardžių priesaginė daryba iš vyrų pavardžių, priimta oficialiajai vartosenai, dar nebuvo iki galo nusistovėjusi.

2.2.1.2. Ištekėjusių moterų pavardės yra sudaromos su priesaga *-ienė* (9 pvd.).

2.2.1.3. Tiriamame šaltinyje užfiksuotos trys neištekėjusių moterų pavardės, kurias būtų galima vertinti kaip galūnės *-ė* vedinius.

3. Tiriant Kuršėnų parapijos pavardės kilmės aspektu, buvo išskirtos trys antroponimų grupės: 1) lietuviškos kilmės pavardės (189 pvd., t.y. 28,54 proc.), 2) nelietuviškos kilmės pavardės (374 pvd., t.y. 56,49 proc.), 3) neaiškios kilmės pavardės (99 pvd., 14,95 proc.).

3.1. Pagrindiniai Kuršėnų parapijos pavardžių, užfiksuotų „Priešjungtvių užrašų knygoje“, kilmės šaltiniai būtų šie: 1) krikščioniški vardai (217pvd.), 2) nelietuviškos kilmės pravardiniai ar kitokie asmenvardžiai (157 pvd.), 3) lietuviški pravardiniai asmenvardžiai (117 pvd.), 4) senieji lietuvių dvikamieniai asmenvardžiai (52 pvd.).

4. Tiriamame šaltinyje rastos 37 pavardės, neįtrauktos į LPŽ. Tai nemažai, turint omenyje faktą, jog lietuvių pavardžių kartoteka „Lietuvių pavardžių žodynui“ pradėta sudarinėti XX a. ketvirtojo dešimtmečio pradžioje. Pavardės, nerastos LPŽ rodo, kad įvairių laikotarpių bažnytiniuose dokumentuose esama ligi šiol dar nefiksuotų pavardžių.

5. Šios išvados atspindi tik nedidelės dalies vienos iš Žemaitijos parapijų – Kuršėnų – 1925–1927 m. gyventojų pavardžių kilmės ir darybos ypatumus. Tolesni kitų Žemaitijos parapijų XX a. pradžios istorijos šaltinių antroponimijos tyrimai padėtų atskleisti išsamesnį žemaičių pavardžių darybos, kilmės vaizdą, pavardžių įsitvirtinimą, normalizavimąsi, standartizavimąsi XX amžiaus pradžioje.

SANTRAUKA

(Summary)

Researches in historical anthroponyms of specific regions that are stated in various historical documents, in the aspects of nature and composition, are very relevant. Studies about surnames are rarer. Master's paper „Surnames in Kursenai parish (according to „The Pre-marriage Book“) in 1925–1927“ is one of the works from the latter category.

The subject-matter – the surnames in Kursenai parish in 1925–1927 (662 surnames), selected from „The Pre-marriage Book“ stored in the archives of Kursenai Church.

The purpose of the study is to study the surnames from the compositional (structural) and derivational point of view. The two main tasks were set: 1) to classify the surnames, to identify the dominant type of surname structure in the analyzed region; 2) to discuss the largest resources of surname derivation, to highlight the peculiarities of surname derivation of Kursenai citizens.

The main method used in this study – analytic descriptive. The elements comparative and calculation methods were applied to summarize the results of the study. While analyzing the composition (structure) of the surnames one uses types of partial morphemic analysis (for male surnames) and compositional analysis (female surnames).

In the first part „The overview of anthroponimical studies in Lithuania“ the main Lithuanian anthroponomical studies are discussed. Two study trends were identified: historical anthroponomical and contemporary surnames.

In the second part „Structure of surnames“ that consists of four chapters the conception of surname composition is discussed, differences between female and male surname analysis highlighted, most productive suffixes identified.

In the third part „Derivation of surnames“, that consists of six chapters the main problem of derivation classification are discussed, trend of surname derivation revealed. There are three identified groups of anthroponyms: 1) surnames of Lithuanian nature, 2) non-Lithuanian cognomens and personal names, 3) Lithuanian cognomen personal names.

LITERATŪRA

BŪGA, K. 1958: Apie lietuvių asmens vardus. *Rinkiniai raštai* 1, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 201–269.

ČIRŪNAITĖ, J. 2001: Lietuvos totorių pavardžių formavimasis XV–XVII a. *Baltistica* 36(2), 299–306.

ČIRŪNAITĖ, J. 2004: XVI–XVII a. Lietuvos totorių moterų įvardijimo būdai. *Lituanistica* 3, 71–93.

GIRDENIS, A. 1981: Kuršių sbrstrato problema šiaurės žemaičių teritorijoje. *Iš lietuvių etnogenezės*, Vilnius: Mokslas, 19.

JONIKAS, P. 1968: Asmenvardžiai ir vietovardžiai. *Lietuvių enciklopedija* 15, Bostonas: Lietuvių enciklopedijos leidykla, 555–571.

KURŠĖNAI 1958: *Lietuvių enciklopedija* 13, Bostonas: Lietuvių enciklopedijos leidykla, 416–419.

KUZAVINIS, K., SAVUKYNAS, B. 1987: *Lietuvių vardų kilmės žodynas*, Vilnius: Mokslas.

LKA – *Lietuvių kalbos atlasas* 3, red. E. Grinaveckienė, Vilnius: Mokslas, 1991.

LPŽ – *Lietuvių pavardžių žodynas* 1–2, red. A. Vanagas, Vilnius: Mokslas, 1985–1989.

MACIEJAUSKIENĖ, V. 1991: *Lietuvių pavardžių susidarymas*, Vilnius: Mokslas.

MACIEJAUSKIENĖ, V. 1992a: Tėvo vardas lietuvių įvardijime. *Gimtoji kalba* 8–9, 1–3.

MACIEJAUSKIENĖ, V. 1992b: Lietuvių pavardės: istorija ir dabartis. *Lietuvos aidas* liepos 16 d., 9.

MACIEJAUSKIENĖ, V. 1993: Kriaunų parapijos XVII–XVIII a. asmenvardžiai. *Lietuvių kalbotyros klausimai* 32: Baltų onomastikos tyrinėjimai, 34–99.

MACIEJAUSKIENĖ, V. 1997a: Dėl lietuvių pavardžių (asmenvardžių) klasifikavimo. *Baltistica* 31(1), 101–109.

MACIEJAUSKIENĖ, V. 1997b: Vienkamieniai lietuviškos kilmės vardai XVI amžiuje. *Darbai ir dienos* 4(13), 111–133.

MACIEJAUSKIENĖ, V. 2001: Dėl lietuvių pavardžių vertinimo darybos požiūriu. *Acta Linguistica Lithuanica* XLIV, 167–187.

PALIONIS, J. 1979: *Lietuvių literatūrinės kalbos istorija*, Vilnius: Mokslas.

PALIONIS, J. 2003: *XVII a. antrosios pusės Punios parapijos asmenvardžiai ir vietovardžiai*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

RAGAUSKAITĖ, A. 2002: *XVI–XVIII a. kauniečių asmenvardžiai*, Kaunas (daktaro disertacija).

- RAZMUKAITĖ, M. 2004: Aušra Žemienė, XVIII–XIX a. Ragainės apskrities lietuvininkų pavardžių daryba ir kilmė. *Archivum Lithuanicum* 6, 359–361.
- SALYS, A. 1979a: Lietuvių kalbos rašybos pagrindai. *Raštai* 1, Roma: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 78–101.
- SALYS, A. 1979b: Moterų pavardinės priesagos. *Raštai* 1, Roma: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 139–143.
- SALYS, A. 1983a: Apie mūsų vardus ir pavardes. *Raštai* 2, Roma: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 11–16.
- SALYS, A. 1983b: Mūsų pavardės. *Raštai* 2, Roma: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 16–22.
- SALYS, A. 1983c: Tėvavardžiai. *Raštai* 2, Roma: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 50–53.
- SALYS, A. 1983d: Pavardžių problema. *Raštai* 2, Roma: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 63–65.
- SALYS, A. 1983e: Mūsų lietuviškieji vardai. *Raštai* 2, Roma: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 267–285.
- SKARDŽIUS, P. 1996: Lietuvių kalbos žodžių daryba. *Rinktiniai raštai* 1, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1–768.
- SKIRIUS, J. 2003: Kuršėnų miestas ir valsčius 1918–1940 metais. *Kuršėnai*, Klaipėda: S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 90–119.
- ŠUKYS, J. 1986: Miežiškėnų pavardės. *Ženklas ir prasmė*, Vilnius: Mokslas, 81–105.
- URBUTIS, V. 1978: *Žodžių darybos teorija*, Vilnius: Mokslas. Vitkauskas 1993.
- VANAGAS, A. 1977: Mūsų pavardės II. *Žmonės ir kalba*, Vilnius: Mokslas, 48–92.
- VANAGAS, A. 1980: Mūsų pavardės. *Kalba ir mintis*, Vilnius: Mokslas, 52–93.
- VANAGAS, A. 1982: *Mūsų vardai ir pavardės*, Vilnius: Mokslas.
- VANAGAS, A. 1983: Mūsų pavardės. *Mintis ir ženklas*, Vilnius: Mokslas, 73–103
- VANAGAS, A. 1985: Įvadas. *Lietuvių pavardžių žodynas*, Vilnius: Mokslas, 11–41.
- VITKAUSKAS, V. 1993: Ir A. Smetona aukėjo Kuršėnų bažnyčiai. *Šiaulių kraštas* rugpjūčio 26 d., 11.
- VITKAUSKAS, V. 1995: Priebalsių s:š ir z:ž įvairavimo šiaurės rytų varniškiuose klausimu. *Lietuvių kalbotyros klausimai XXXV*, 176–179.
- ZINKEVIČIUS, Z. 1968: *Lietuvių kalbos tarmės*, Kaunas: Šviesa.
- ZINKEVIČIUS, Z. 1977: *Lietuvių antroponimika. Vilniaus lietuvių asmenvardžiai XVII a. pradžioje*, Vilnius: Mokslas.

ŽEMIENĖ, A. 2002: XVIII–XIX a. Ragainės apskrities lietuviškų pavardžių daryba ir kilmė, Vilnius (daktaro disertacija).

СПРАВОЧНИК ЛИЧНЫХ ИМЕН НАРОДОВ РСФСР, Москва: Русский язык, 1989.

СТАЛТМАНЕ, В.Е. 1981: *Латышкая антропонимия. Фамилии*, Москва: Наука.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Abakaite 61*
Abakas 61
Abramavičaitė 71
Abramavičius 71
Abromavičaitė 2x (2, 46)
Abromavičius 7x (2, 8, 46)
Abromavičiūtė 78
Adomaitienė 68
Adomaitis 2x (50, 57)
Adomaitis 2x (9),
Adomaitytė (75)
Adomaitytė 2x (50, 57)
Adomaityte 80
Adukaite 66
Adukas 2x (66)
Albrikaite 35
Alejunaite 23
Alejunas 18
Alejunas 23
Alėjunas 92
Ališauskaitė 32
Alsytė 84
Amosovaitė 71
Andrejauskis 18
Andrijauskis 59
Andriukaitis 2x (42)
Andriukaitytė 42
Andrulis 2x (23)
Antanavičius 61
Apirulis 33
Arlauskaitė 77
Arlauskas 27
Atstopas 10
Augas 94
Augis 2x (55, 94)
Augutė 94
Averlingas 36
Averlingas 3x (36)
Babijonas 51
Babijonas 65
Babrauskaitė 16
Bačkauskaitė 8
Bagdonaitė 33
Bagdonaitė 87
Bagdonas 2x (33, 79)
Bagdonas 33
Bagdonavičaitė 42
Bagdonavičius 2x (42)
Bagužas 71
Balčiunaite 2x (56, 61)
Balčiunaite 2x (62, 67)
Balčiunas 5x (23, 46, 56)
Balčiunas 61
Baldauskas 2x (56, 66)
Baldauskis 2x (69, 18)
Balitavičius 86
Balitavičiūtė 86
Baliutavičius 45
Baliutavičiūtė 45
Baltrimaitaitė 7
Baltrušaitis 2x (2, 27)

Baltulyte 19
Bandza 2x (98)
Bandzaite 96
Bandziaite 96
Banevičius 38
Banys 26
Banys 2x (52)
Banyte 26
Baniulis 2x (31, 87)
Baranauskaite 2x (77, 93)
Baranauskaite 36
Baranauskas 2x (77)
Baranauskas 3x (27, 36)
Baranauskis 2x (36)
Baranauskis 4x (22, 40)
Baranauskyte 40
Baranovskyte 5
Baras 84
Barauskaite 100
Barauskas 57
Barys 3x (84)
Barista 2x (91)
Baristaite 91
Bartasiuke 27
Bartašius 6x (13, 65, 87, 96)
Bartašiutė 65
Bartkaite 9
Bartkevičaitė 4
Bartkevičius 53
Barunaite 64
Barzelis 7
Barzelytė 7
Bauskaite 31
Bauskis 31
Beleckis 80
Beliauskas 77
Belskis 3x (2, 74)
Bendura 40
Bendza 84
Benevičaitė 15
Benevičius 15
Bernatavičaitė 13
Bernotas 36
Bezaras 76
Bėzoravičiute 70
Bekeris 99
Bitauta 24
Bitautaitė 2x (24)
Bobrauskis 2x (85)
Bogužas 2x (26, 71)
Bracas 2x (70)
Braslauskaite 2x (12, 47)
Bratkauskas 67
Brazauskyte 69
Bražaitė 82
Bražas 82
Bražėvičius 22
Brikiute 76
Bronušas 46
Bružas 93
Bržazovskis 3
Bržozanskyte 3
Bubliauskyte 40
Bucevičius 2x (43)
Bučinskaite 24
Budinaite 31
Budinaite 4x (49, 72, 76, 87)
Budinas 28
Budinas 5x (21, 49, 76, 87)
Budraite 2x (8, 54)

Budrekaite 34
Budreckis 5x (34, 58)
Budrekyte 58
Bugaila 82
Bugailaite 2x (32, 82)
Bugys 3x (40, 60)
Bugis 40
Bugyte 40
Buivydas 31
Bulkša 2x (5)
Bulkšaite 2x (38, 65)
Bulkšas 5x (28, 37, 38, 52, 76)
Burba 44
Burbaite 90
Burmckis 100
Burneika 2x (9, 40)
Burokas 56
Burkauskas 48
Butavičius 16
Butkute 75
Butvilas 2x (15)
Butkaite 21
Butkevičaite 28
Butkevičius 21
Butkus 10x (10, 21, 25, 36, 78, 82, 89)
Capas 94
Caplinskas 60
Cepulyte 86
Čapas 2x (94)
Čaplinskas 2x (40, 90)
Čechanovskyte 47
Čečkauskis 19
Čelutka 5
Čepas 65
Čepulis 59
Čepulyte 59
Čerapaite 89
Čerkasas 2x (12, 14)
Čekaite 38
Čiaplinskas 40
Čiaplinskute 61
Čipokaite 89
Čiupila 87
Čižienė 67
Dabjataite 3
Dalangauskyte 34
Dalangauskas 3x (49)
Dalangauskas 4x (34, 58)
Dambrauskas 4x (41, 82, 86)
Dambrauskis 17
Dambrauskyte 10
Danusevičius 2x (17, 79)
Danusevičius 37
Dauganorius 61
Daujotaite 3x (20, 75, 85)
Daujotas 8x (20, 37, 53, 71, 75, 89)
Daujotienė 67
Daukintas 2x (10)
Dauknaite 82
Dauna 44
Daunaite 2x (6, 7)
Daunys 3x (78, 100)
Daunys 51
Daunis 53
Daunis 6x (53, 84, 70)
Daunyte 4x (53, 78, 84, 90)
Daunyte 51
Daukantas 2x (80)
Dauksa 99
Daukšaite 66

Daukšas 66
Dakanyte 84
Daknis 62
Daknys 83
Daknyte 83
Deimantyte 39
Dolongauskaite 84
Dolongauskas 34
Domeika 55
Domeikyte 12
Domkus 3x (47)
Doviataite 32
Dovidaityte 61
Dransutavičius 1
Dransutavičiute 1
Druktenis 61
Dunauskaite 2x (30, 87)
Dunauskas 2x (10, 30)
Dunauskas 33
Dzendolėtaitė 2x (2)
Einorius 6
Eitmantis 4x (42)
Eitutis 4x (31, 48, 80, 89)
Erningis 59
Ertulyte 80
Ertutis 80
Fedaravičaite 96
Fedaravičius 96
Fiodaravičaite 13
Fiodaravičius 31
Fišeraite 67
Gabrenas 33
Galinauskaite 62
Galinauskis 2x (99)
Galminas 1
Galkaite 2x (44, 101)
Galkus 11x (11, 30, 35, 44, 52, 61, 101)
Galkute 3x (28, 35, 94)
Garbaliauskaite 82
Garbaliauskas 82
Garbučauskaite 98
Gauronskas 64
Gediminskaitė 90
Gediminskyte 57
Gedminaite 2x (26, 89)
Gedminas 8x (66, 89)
Gedvilaite 2x (22, 79)
Gelžinis 2x (34)
Gelžinyte 34
Gelžinyte 52
Gideika 2x (9, 45)
Gideikaite 9
Gideikis 9
Gintauskas 96
Glzauskis 2x (16)
Glodenaite 8
Glodenis 3x (8, 69)
Godelis 2x (55)
Golubauskas 2x (84)
Gorodeckaite 93
Gorodeckis 93
Gradauskis 74
Gradauskyte 74
Gribauskas 2x (72)
Gricius 2x (6, 94)
Griciūtė 2x (91)
Griciūtė 82
Grigaite 2x (3, 24)
Grigalaitis 2x (82)
Grigalaityte 4x (30, 81, 82)

Grigaliunaite 43
Grigaliunas 43
Grigaliuniuke 1
Grigas 3
Grinis 13
Grinius 102
Griškyte 49
Grublauskyste 47
Grubleuskis 47
Grubliavičius 99
Grušnys 2x (13)
Gudaityte 15
Gulbauskis 35
Gulbinaite 90
Gulbinas 90
Gumbakis 55
Gustaitis 43
Gužauskaite 68
Gužauskas 42
Gužauskis 2x (68)
Gužauskyte 2x (42, 60)
Gužeuskaite 2x (92, 98)
Ignotas 3x (8)
Ivanauskaite 27
Ivaškevičius 27
Ivoškaite 90
Ivoškevičius 3x (54)
Jacaite 76
Jacas 4x (55, 76)
Jackus 71
Jackute 35
Jačas 28
Jagminas 81
Jakubauskaite 17
Jakubauskas 17
Jakubauskis 2x (4, 39)
Jakutyte 55
Janaitis 15
Janauskaite 2x (18)
Janauskas 17
Janauskyte 59
Janauskyte 60
Janeliunas 2x (14)
Jankauskas 66
Jankauskis 3x (39)
Januckis 8
Janulaite 66
Janulaitis 18
Janulaityte 18
Janušas 2x (57)
Januškevičiute 17
Jankaite 15
Jankas 15
Jankauskaite 9
Jankus 10x (4, 15, 18, 35, 47, 64, 95)
Jankus 3x (57, 64)
Jankute 47
Jaraminas 2x (53)
Jarockis 4x (58)
Jarockyte 58
Jarošaitė 66
Jarošaitis 63
Jarošaityte 63
Jarošas 66
Jarulaitis 37
Jarulaityte 37
Jarušauskaite 3x (63, 92)
Jarušauskas 63
Jasaitis 4x (23, 95, 99)
Jasaityte 12

Jasas 85
Jaselskis 2x (98)
Jasinskis 2x (52)
Jasinskyte 52
Jasudavičius 69
Jašinskaite 21
Jašinskaite 62
Jašinskaitis 21
Jašinskis 5x (62)
Jaštute 48
Jatautaite 95
Jatautas 95
Jocaite 4x (71, 72, 89)
Jocas 15x (17, 20, 45, 57, 72, 76, 77, 89, 90)
Jocius 2x (86, 89)
Jokubauskis (74)
Jonaitis 10x (79, 78, 64, 25, 17, 42, 1)
Jonaityte (78)
Jonuška (55)
Jovaišaitė (28)
Jovaišas 6x (28, 35, 43, 70, 76)
Jozapaityte (37),
Jokimčaitė (88)
Jokimčius 4x (88, 81)
Jucaite 3x (6,25, 33)
Jucas (71),
Jurevičius 2x (7, 79)
Jurevičiute 3x (74, 48, 36)
Juška 2x (62, 73)
Juškaite (62)
Juškevičius (23)
Juknevičius (26)
Kačinskaite (89)
Kačinskas (16)
Kačinskis (16)

Kačinskyte (51)
Kačinskyte (66)
Kadaite(35)
Kadys 2x (92)
Kaladžinskyte (44)
Kaladžinskis 2x (48)
Kaminskaite(88)
Kaminskis (86)
Kantauskis (85)
Kardašius (19)
Karinauskis (101)
Kariniauskis (101)
Karlauskaite (42)
Karkalas (69)
Kaupys (67)
Kaupyte (67)
Kavaliauskaite (43)
Kaveckis (11)
Kazlauskaite 4x (23, 39, 54)
Kazlauskas 11x (16, 39, 41, 45, 48, 49, 66, 87)
Kazlauskis 3x (57, 63, 87)
Kazlauskyte 3x (45, 57)
Keraite 3x (19, 29, 81)
Keras 6x (29, 49, 81)
Kergis (12)
Kėrgyte (12)
Kėvišaitė (101)
Kėvišaitė 2x (27, 25)
Kėvišas 6x (93, 78, 91, 78, 93)
Kinelis (17)
Kirkutyte (85)
Kiršinas (29)
Kirkutis 3x (14, 85)
Kitris (14)

Klabaitė (9)
Klabaitis (9)
Klabis 4x (35, 40, 80)
Klabyte (80)
Klastauskas 2x (5, 37)
Klastauskytė (38)
Klimanckis (7)
Klingbeilaite (33)
Klova 3x (29, 64)
Klovaite 3x (29, 33, 64)
Klovas (77)
Kmaras(24)
Kolosauskis (99)
Kolosauskytė (99)
Kontautaitė (5)
Kontautas 3x (2, 10)
Kontautas 5x (49)
Kontautienė (49)
Korminas(77)
Korsakas (78)
Kovėraite (41)
Koveraite (45)
Koviera 6x (62, 82)
Krašaite (64)
Krivickas 2x (78, 79)
Krivickis (15)
Krivickytė (79)
Kryžaite (36)
Kryžiene (24)
Kryžius (36)
Križius 3x (36)
Križus (26)
Kucinskis (79)
Kučinskas 2x (35)
Kučinskytė (31)
Kukanauza 3x (63, 87)
Kukanauzas 2x (87)
Kupstis (72)
Kupstyte (10)
Labanauskas 3x (66, 87)
Labunskis 2x (62)
Lačinskis (51)
Lapukaite (34, 58)
Lapukas (45)
Laucevičaite (31)
Laukutyte (29)
Laurinavičaite (55)
Laurinavičaite (81)
Laukagalis (41)
Laukagalyte (41)
Laukšaite (44)
Lavickas (35)
Lavickis 2x (47)
Lavickyte (49)
Leonaite (32)
Leugminas (68)
Levinsas 2x (88)
Liaugminas (68)
Lideikis 3x (50)
Lideikyte (37)
Ligeika 3x (13, 74)
Ligeškaite (37)
Linauskas (72)
Linauskis 3x (6, 83)
Linkaite (15)
Linkevičiute (69)
Linkšas (70)
Linkus 2x (22)
Linkute 2x (22, 63)
Lipskaite 4x (17, 72, 79, 83)

Lipskys (23)
Lipskyte (1)
Liudavičius (28)
liudavičius (28)
Liūinis (32)
Liūnaite (11)
Liksa (81)
Likšas 2x (38)
Lozoraityte (34)
Lučinskaitė 3x (28, 45)
Lučinskas 3x (45)
Lučinskis (45)
Luinys 2x (60, 94)
Luinyte (94)
Lukošiuonas 3x (94)
Lukošiute (97)
Lukstinskas (80)
Lukas (92)
Lukošius 6x (25, 61, 71, 92, 94)
Lukšaitė 3x (6, 44, 69)
Lukšas (44)
Lukšyte (30)
Maceika (20)
Maceikis 2x (65)
Macevičius 2x (14)
Maciulis (65)
Mackevičius 3x (17, 37, 81)
Mačiulaite 3x (10, 39)
Mačiūlis 2x (15)
Mačiulis 4x (21, 29, 27, 51)
Mačiulyte 3x (69, 95, 99)
Maisiukas (50)
Maižius 3x (74, 88)
Majauskas 2x (35, 84)
Malakauskas (94)
Malakauskis (28)
Maneikis 2x (92)
Mankus 2x (12, 89)
Marcinkevičaitė (46)
Marcišeuskis (38)
Marcišeuskyte (38)
Markauskas 3x (19, 86)
Mataitytė (13)
Matas 2x (58)
Matulis (47)
Matulyte (17)
Matusevičiaite (32)
Matusevičius 5x (32, 74)
Matuzas (65)
Maziliauskas (19)
Maziliauskis 5x (24, 89)
Mažeikaite (2)
Mažeika 5x (2, 53)
Mažulis (98)
Makejevas 2x (71)
Medžiūnas 2x (50)
Mejeraite (68)
Memis 2x (3, 74)
Menčinauskiene (6)
Merkelis (30)
Merkelyte (29)
Mickevičius 2x (24)
Mickus 2x (43)
Miežis (89)
Milašauskyte (41)
Milašeuskaite (79)
Milašeuskas (79)
Milašeuskis (45)
Milašeuskyte (45)
Milašiunaite (45)

Milašiunas (45)
Milėvičius (20)
Miliekaite (86)
Milvedaite (21)
Milkentis (6)
Milkintas (9)
Minėtas 5x (42)
Miniotaite (83)
Misevičius (24)
Misiunaite (101)
Misiūnaite (13)
Mitkevičius 4x (26, 41)
Mikaitis 3x (19, 86)
Mikaityte (19),
Mikalauskaite (14)
Miknys 2x (28, 66)
Miknyte (78)
Mikučauskas (75)
Mikučiauskaite (75)
Mockevičiaite (69)
Mockus 7x (56, 61, 76, 88)
Mockevičius 4x (37, 69, 87)
Monkaite (81)
Monke 2x (33)
Motėkaityte (46)
Murauskyte (57)
Nabažaitė (10)
Nabažas 3x (10, 30)
Nagevičius 2x (75)
Naimontas (33)
Narutavičius 2x (17)
Narutavičiute (53)
Narutyte (3)
Narkevičius (95)
Navackyte (96)
Navickas (68)
Navickis 5x (1, 38, 50, 99)
Navickyte (96)
Nenartavičiaite (20)
Nenartavičius (20)
Norbutaite (39)
Norbutas (39)
Noreika (63)
Norgela (4)
Norgelas 2x (4)
Norvaiša 2x (45, 77)
Norvaišaitė 3x (4, 17, 77)
Norvaišas 2x (4, 63)
Norvila (15)
Norvilaite (15)
Norkevicaite (95)
Norkevičiaite (55)
Norkevičius 3x (67, 95)
Norkevičiute (67)
Norkus 3x (55, 85)
Norkute 3x (52, 72, 76)
Orbikas (50)
Orda 3x (83)
Orlauskas 3x (6, 83)
Orlauskis (6)
Orlonovaite (6)
Pacevicius (95)
Pacevičiaite (14)
Pacevičius (14)
Paišyte (59)
Pakacimas (71)
Palubinskaite (97)
Palubinskis 3x (97)
Paplauskaite (60)
Papreckis (43)

Papreckyte (43)
Parvainis 2x (56, 70)
Pašakarnaite (25)
Pašakarnis 6x (13, 101, 102)
Pašakarnyte (101)
Pauga 2x (73)
Paulauskas 2x (33)
Paulavyčius 2x (51)
Pakalniškaite (36)
Peleckaite 2x (2, 98)
Peleckis 2x (81, 97)
Pelenis 3x (51)
Pervainis (52)
Petraitiene (84)
Petraitis 2x (33, 40)
Petraityte 6x (50, 61, 73, 81, 92)
Petrauskaite (93)
Petrauskas 2x (70, 98)
Petrauskis 2x (82)
Petrilionis (64)
Petrilyte (73)
Petkauskis (11)
Petkevičius 10x (41, 97, 59, 30)
Petkevičiute (79)
Petkus 10x (11, 18, 25, 27, 29, 30, 51, 59)
Petkaite 3x (11, 25, 27)
Pieškaite (22)
Pieškus (21)
Pigulevičius (85)
Pilsuckis 3x (8, 44, 49)
Pilsutskyte (35)
Pilsutskis (35)
Pivorunas (12)
Pivorūnas 3x (12)
Pikelis (70)

Pikelyte (70)
Pleckauskaite (71)
Plečkauskyte (70)
Plekavičiaitė (21)
Pocaitė 2x (31, 80)
Pociunas (73)
Pocius 2x (14, 31)
Počius (61)
Podelis (54)
Podelyte (54)
Poškaite 2x (65, 87)
Poškevičiaitė (24)
Poškus 6x (18, 51, 65, 87)
Poškute (56)
Poškute 2x (94, 99)
Povilaitis 7x (10, 30, 89, 90, 97)
Povilaityte 3x (10, 30, 61)
Pralgauskis 3x (59)
Pranskaitis 2x (20, 57)
Pratašaitė (79)
Pratašas 3x (22, 79)
Priščius (94)
Przespoleuskaite (48)
Przespoleuskis (48)
Pučinskaite (26)
Pučinskas (40)
Pučinskis (84)
Pučinskyte (53)
Pugžlaite (59)
Pugžlys 2x (59)
Purinas (67)
Racevičius 2x (29)
Rackauskas (69)
Račius (11)
Račkauskaite (46)

Račkauskyste (55)
Radavičius 2x (80)
Radeckaite (10)
Radeckis 2x (86, 92)
Radvilavičaite (47)
Radvilavičius (47)
Ragadžius (26)
Raniauskaite (29)
Ratkevičius 3x (7, 39)
Raubaitė (88)
Raubickyste (46)
Rakauskas 4x (8, 24, 27, 62)
Rakauskis 3x (2, 27)
Redeckis 3x (46, 50)
Redeckyte (50)
Reimaris (69)
Reimeraitė (93)
Reimeris 2x (22, 93)
Rimkus 3x (5, 15)
Rimkus 6x (27, 38, 39, 50, 52)
Rimkaite (88)
Rimkevičius (29)
Riskaite (27)
Riškaite (92)
Riškus 5x (98, 92, 28)
Riškute (98)
Rivitis 3x (52)
Rozgaitė (9)
Rudauskyste (11)
Rudzinskaite (97)
Rudzinskyte (55)
Rudzinskas (88)
Rudzinskis 2x (19, 55)
Rudžinskas 2x (19, 86)
Rudžinskis (19)

Rupšaitė (80)
Rupšis (54)
Rupšys 6x (28, 62, 71, 93, 97)
Rupšyte 2x (40, 54)
Rusteika 3x (6, 19, 57)
Rusteikaite (14)
Rusteikis 4x (21)
Sabaliauskaite (14)
Sabuckaite (75)
Sabuckis (75)
Sadauskas 4x (70)
Sadauskyste (70)
Sadkauskys (69)
Sadkauskyste (69)
Sakaite 2x (71, 88)
Samulevičius 2x (3)
Samulevičius 3x (53)
Satkauskaite (51)
Satkauskis (60)
Saunoriuke (45)
Savickaite (36)
Savickas 5x (9, 39, 96)
Savickiene (22)
Savickis 2x (11, 22)
Sakalaite (46)
Sakalas 5x (13, 19, 46, 84)
Sakalauskaite 2x (22, 26)
Sakalauskas (70)
Sakalauskyste (62)
Selenis 2x (38)
Selenis 3x (68, 77, 89)
Selenyte 2x (38, 68)
Selvestravičius (74)
Semenavičius (20)
Senuklis (88)

Sidabraite (97)
Sidabras 2x (97)
Sidaravicaite (20)
Sidaravičius (55)
Sidlauskas (94)
Simanavičius (78)
Simaškas (38)
Simonavičius 2x (20)
Sipovičiuke (98)
Sirutis 2x (63, 65)
Sketris 3x (90)
Slabaševičiute (74)
Slavinskaite (83)
Smilgevičaite (59)
Snipys (20)
Soblyte (87)
Sodauskaite (76)
Sokaite 2x (43, 71)
Sokate (88)
Songaila 2x (41)
Songailaite (96)
Spaldavičius (84)
Sparvelis 3x (26, 67)
Sparvelys 3x (9)
Sparvelyte 2x (26, 36)
Spokaite (42)
Sprindys (60)
Sprindys (60)
Srutaitė (60)
Srutis (37)
Srutys (60)
Stankaitis 2x (7, 92)
Stankaityte (92)
Stankūnaite (83)
Stankus 4x (77, 85, 82)

Staras (13)
Stasevičaite (74)
Staškauskyste (94)
Statkus (66)
Stefanavičius (81)
Steponaviciute (3)
Steponavičaite (15)
Stonis (26)
Stonkaitis (7)
Stonkaiyte (59)
Stonkus (93)
Straizmanaite (22)
Straupis (43)
Strazdauskaite (85)
Strazdauskas (85)
Stripenskaite (95)
Strunovičiute (67)
Strutis 2x (65)
Stugis (38)
Stulginaite (29)
Stulpinaite (41)
Stulpinas 3x (41, 48)
Stupuraite 2x (53, 72)
Stupuras 9x (12, 20, 53, 55, 72, 87, 89, 90)
Stupūras (55)
Survila (48)
Survilaite (48)
Survilas (56)
Sutkus 2x (24, 34)
Skyrius 3x (73, 91)
Šapkus 2x (98)
Šapkute (97, 98)
Šaulaite (23)
Šepkaite (30)
Šepkiene (39)

Šepkus (30)
Šiaučiunaite (18)
Šiaučiunas 2x (56)
Šidlauskyste (62)
Šilinskaite (93)
Šille (93)
Šimbuckis (80)
Šimulaite (101)
Šimkaite (31)
Šimkevičaitė (50)
Šimkus (31)
Šimkus 3x (12, 90, 69)
Šimkute 2x (12, 47)
Šiusaite (90)
Šiūšaitė (13)
Šiūšė (13)
Šiūšė 2x (90)
Šivickaite 3x (11, 17, 51)
Šivickas 2x (17, 50)
Šivickis 4x (53, 11)
Šivickyte (53)
Šležaitė (91)
Šliažaitė (24)
Šlimaite (8)
Šlimas (8)
Šnaraite (16)
Šnaras (16)
Šnaras (60)
Šneideris (14)
Šoblinskaite (83)
Šoblinskis (83)
Špakauskas 2x (48)
Šuipis (39)
Šuipys 2x (25)
Šuipyte (25)

Šukaite (14)
Šukyte (77, 102, 27)
Šulpyte (57)
Šukis 10x (29, 33, 52, 57)
Šukys 3x (97, 47)
Talmantaite (95)
Tamašauskaite (64)
Tamašauskas 2x (46)
Tamošauskaite (37)
Tamulis 3x (55)
Tamulis 3x (98, 55)
Tamutaite (5)
Tamutis 4x (5, 81, 87)
Taraškus 6x (34, 56)
Taraškute (56)
Tautavičius 2x (3, 44)
Tautavičiute (67)
Tautkevičius (32)
Telenyte (19)
Telmontaite (67)
Terasas (79)
Termenas (52)
Tilenas (31)
Tilenis (96)
Tilenyte (96)
Timinskis (31)
Tomkus (1)
Triškšys (78)
Tumas 2x (100)
Turauskas 7x (1, 54, 100)
Turauskis (82)
Ubudauskas (7)
Urbonaite 4x (33, 35, 60, 73)
Urbonas 4x (35, 40, 60, 84)
Urnėžiuke (1)

Vaicekauskaite (73)
Vaičiunas (83)
Vainauskaite 3x (7, 93)
Vainauskas (93)
Vainauskis (7)
Vaišnoraitė 4x (53, 73, 74, 88)
Vaišnoras (53)
Vaišnoras 2x (63, 88)
Vaišnoris (73)
Vaišnorius (73)
Vaišnoriute (63)
Vaišvila 4x (7, 9, 31)
Vaitėkunaite (23)
Vaitiekus (82)
Vaitkaite (49)
Vaitkevičius (11)
Vaitkus 4x (18, 48, 49)
Vaikutis 2x (13, 61)
Valantinaite (20)
Valčiukas (42)
Valinskaite (40)
Valis (86)
Valys (80)
Valiulaite 2x (75, 78)
Valius 4x (4, 21, 44, 75)
Valiute (101)
Valucaite (85)
Valkeris 3x (68)
Vambutaite (52)
Vambutis (52)
Vanagas (17)
Varkalaite (99)
Varkalyte 2x (1, 65)
Varpucianskyte (65)
Varkalis 11x (64, 83, 95, 99)
Vasilauskis (42)
Vasiliauskaite (23)
Vasiliauskas 2x (67, 68)
Vasiliauskis 2x (23)
Vasiliute (50)
Venckaite (99)
Venckus 2x (66, 94)
Venediktovas (71)
Vengras (95)
Veršinskaite (9)
Veršinskas 7x (13, 28, 41, 59, 73)
Veršinskis 2x (28)
Veršinskis 2x (43, 60)
Veršinskyte (60)
Veruišas (5)
Viencus 2x (77)
Viesulaite (12)
Viesulas (12)
Vijūnas (68)
Vilbasis (102)
Vilbasyte (102)
Vilčinskis 2x (67)
Vilimaite (70)
Vilimaite 2x (34, 58)
Vilimas 4x (6)
Vilimavičius 6x (91)
Vingraite (41)
Vingras (46)
Virbickas 3x (68, 75, 80)
Virbickis 3x (6, 50)
Virpilas (76)
Virpulaite (28)
Virpulaitis (28)
Viruišyte (5)
Vitauskas 2x (11)

Vitkauskaite (77)
Vitkevičius 2x (10)
Zalneravičaite (18)
Zavackyte (49)
Zaveckis 3x (83)
Zdanavičaite (21)
Zibartas (69)
Zibertaite (58)
Zibertas (19)
Zigmuntavičius (63)
Zimontas (95)
Zmajauskas 4x (75)
Zmajauskis 4x (78, 80)
Zmitaitė (11)
Zmitra 4x (16, 44)
Zmitraite 2x (16, 38)
Zadeixis (82)
Zalneravičaite (52)
Zalneravičius 2x (72)
Zelubauskaite (19)
Želubauskas (19)
Zemaitis (56)
Zemliauskaite (14)
Zemliauskis (14)
Žilinskas (44)
Žilinskis 2x (44)
Žilinskyte (21)
Žimantas (64)
Žimontaite 2x (64, 95)
Žimontas (45)

Žiogas 2x (42, 63)
Žukauskaite 2x (86)
Žukauskas 3x (28, 39, 86)
Žukauskis 3x (63)
Žutautaitė 2x (78, 100)

PRIEDAI

Kursėnų nuovados tardytojo prašymas

LIETUVOS RESPUBLIKA
T. M.
Šiaulių Apygardos Teismo
Kursėnų nuov.
Tardytojas

1930 m. Spalio m. 14 d.
Nr. 3210
Kursėnai

b. 125

*Kleimui Kursėnų
V. K. Pasinyperis*

*Prošau pristatyti
į mano raštinių aprašų
vežimui jungtuvai meto
Knyga 1927 m. t. L.
W-51, dala: subgimimo
paroso Bronės Puriškės
22 Spalio 1930 m.
reikalav praėjus Knygų*

Vas greg. d. r. n. d.

Vadovo Tardytojas *J. Br...*

Sentikio pasizādējimas

Pasizādējimas.

1926 m. lapkrīšio 21 diena as' čēmīnā pasizādējimas Jomas Makējānos, sentikis, gūmants Kuršēnu miestā, dūdu šī pasizādējima: vesdamas ūmā Jovaitē, katalikē, ir imūmēs R. Katalikē bārnēnējē Kuršēnuore slūbā pasizādē nekliudytī jai atlikinētī sovā tēklos povergas ir jaiqu būtu varis, šis visums joms katalikisnāi kripstēt. ir Katalikē tēklojē cūklēt. Jomas Makējānos

Evangeliko pasižadėjimas

Pasižadėjimas.

M^s Erastos Monke, evangelikas, gyvenantis
 Kurėnuose, miestelyje duoda šį pasižadėjimą:
 veddamas Emiliją Bagdanaitę katalikę ir
 veddamas R. Katalikus bačinyje Kurėnuose šlėn-
 ba pasižadau nekilivdyti jai atlikimėti, sau
 tikybos pareigas ir jaije būti vaitai, tai visus
 irus katalikiškai kvistėti ir katalikus tiky-
 boje auklėti. Erast Monke

Socialinė jaunųjų padėtis

Profesijos (pagal abėcėlę)	Jaunikai (skaičius)	Nuotakos (skaičius)
Agentas	1	-
Amatininkas	2	-
Batsiuovys	1	-
Dailidė	3	-
Darbininkas(-ė)	65	58
Dažytojas	2	-
Gelžkelietis	3	-
Girininkas	1	-
Juodadarbis	1	-
Kalvis	3	-
Kepėjas	1	-
Knygrišys	1	-
Kumetis	1	-
Miškų eksploatacija	1	-
Mokytojas (-a)	1	2
Pirklyba, prekyba	2	1
Plytininkas	1	-
Raštininkas	1	-
Sargas	1	-
Siuvėjas (-a)	5	3
Stalius	1	-
Šeimininkė	-	1
Tarnautojas (-a)	6	2
Telegrafistas	1	-
Ūkininkas, ūkininkaitė	71	54
Namų ūkis	-	54
(Policijos (kriminalinės)) valdininkas (-ė)	1	2
(Pašto) viršininkas	1	-
Žemdirbys (-ė)	24	25

